

Verksamhetsberättelse Studieförbundet Bilda 2020

Innehåll

Förord	3
Bildas uppdrag	5
Året i korthet	6
Digital omställning i pandemins spår	8
Kyrka	14
Kultur	22
Samhälle	28
Offentliga arrangemang	34
Möten i Jerusalem	36
Cirkelledarutveckling	38
Stödfunktioner	40
Långsiktig verksamhetsinriktning	44
Studieförbundet Bildas organisation	45
Verksamhetskommentarer 2020	48
Verksamhetsstatistik	49

Verksamhetsberättelse för Studieförbundet Bilda 2020

Omslag: Dylan Ferreira

Bilder: sid 3: Henrik Ydreborg, sid 4: Henrik Ydreborg, sid 12: David Johansson, sid 13 Pixabay, sid 16: David Kempe, sid 18: Kamilla Krackowski, sid 19: Greger Hatt, CC BY-SA 4.0, sid 20: Anders Roos, sid 21 Celia Cox, sid 25: Studieförbundet Bilda, sid 26: Kevin Nguyen, sid 27 Alexandra Wanngård, sid 27: Pixabay sid 29 Pixabay, sid 33 SOFS, sid 35 Kamilla Krackowski, sid 36: Katarina Lindberg, Petra Falk, sid 37 Lars-Inge Claesson, sid 39 Josephine Bejeryd.

Illustrationer: sid 6–7: Mattias Eriksson, sid 8–9: Mattias Eriksson, sid 10–11: Shutterstock, sid 30 Joseph Mucira, sid 31: Pixabay, sid 33: Mattias Eriksson

Grafisk produktion: Maddern Design AB

Tryck: TMG Tabergs, 2021

Förord

2020. Sällan har ett år så oväntat ställt allt det in-
vanda i ett skarpt nytt ljus. Inget har vi kunnat ta för
givet och väldigt lite har vi kunnat planera med god
framförhållning. Istället har varje ny vecka fått bära
sina egna villkor, utmaningar och oro. När detta skrivs
håller coronapandemin oss fortfarande i sitt grepp.
Tillvaron pendlar mellan känslan av paus och ständig
förändring.

Men 2020 blev också ett år då kreativitet och fantasi
frigjorde kraft. Vi ställde om, tänkte nytt, drog på
kraften i alla de digitala verktyg som fanns på plats
och skapade mitt i den verklighet som blev vår. Folk-
bildningens uppdrag visade sig lika angeläget som
någonsin; att mitt i en tid av osäkerhet få bidra till
”... människors utveckling, kulturskapande, lärande
och ökad delaktighet för ett hållbart och demokratiskt
liv och samhälle ...”, som vi uttrycker det i vår verk-
samsplan.

Givetvis kom Bilda, precis som alla andra studie-
förbund, att påverkas starkt av restriktioner och
försiktighetsåtgärder under året. Trots det lyckades
vi genomföra 55 procent av verksamheten jämfört
med 2019. En verksamhet som bidrar till människors
utveckling och växt och stärker människors möjlighe-
ter till studier och jobb. Tidigt under våren 2020 tog
många av församlingarna, kopplade till våra med-
lemsorganisationer, fasta på att ställa om till digital
verksamhet så långt det var möjligt. Vi strävade efter
att stödja medlemsorganisationerna i det arbetet,
vilket även ledde fram till flera nya koncept, däribland
Cirkelsnack och *Inzoomat – katolsk folkbildning
online*. Delar av verksamheten skedde också utomhus,
som promenadgrupper, vissång i parken och scout-
verksamhet.

Bilda inledde under året ett nytt samarbete med Ut-
bildningsradion (UR) där vi utifrån vår profil skapade
två programserier: *Livssyn och livsmod* om mänsklig
hållbarhet och existentiell hälsa, och *Hålla ut, hålla
om, hålla ihop*, om demokratin och det mänskliga
samhället, som går att se via UR Play. Det är vi mycket

Cecilia Hjort Attefall, förbundsordförande
och Samuel Gustafsson, förbundsrektor.

**Vi ställde om, tänkte nytt, drog på
kraften i alla de digitala verktyg som
fanns på plats och skapade mitt i den
verklighet som blev vår.**

glada över eftersom många av de offentliga arrange-
rang där vi brukar medverka fick ställas in.

Det gångna året bidrog starkt till vårt mål att stödja
och utveckla digitalt lärande. Det blev ett omställning-
ens år och därmed också stort digitalt lärande hos
medarbetare, ledare och deltagare. Dessa förvärvade
kunskaper och lärdomar tar vi med oss in i framtida
verksamhetsutveckling, i vår strävan att nå en stor
mångfald människor i hela landet.

Men berättelsen om ett år är inte bara berättelsen om
vår verksamhet – utan också berättelsen om rörel-
sorna i organisationens eget inre liv. I början av 2020
pågick en diskussion om Bildas identitet och uppdrag,
internt och inom medlemsorganisationer. Debatten
fördes även externt i media. Vissa uttryckte att de inte
längre kände igen sitt studieförbund och att förank-
ringen hade försvagats. Debatten tog också sikte på
frågor kopplade till lyhördheten inför medlemsorga-

→ nisationerna och samspelet mellan förbunds nivå och regionerna.

Vid förbundsstämman i juni lyftes behovet av att fördjupa det interna samtalet på en lång rad olika områden, och vid Bildas verksamhetsforum i oktober sattes ett tydligt fokus på frågor kring Bildas identitet och förståelsen av portalparagrafen. Verksamhetsforum blev också startskottet för Bildas arbete med den långsiktiga verksamhetsinriktningen som ska antas vid stämman 2022 och ta vid efter *Möten över gränser*.

För oss båda, som klev in i våra roller som nyvald förbundsordförande och nytillträdd förbundsrektor sommaren 2020, har det varit viktigt att under-

stryka att det tillhör själva grundvillkoren för varje idéburen organisation att fokusera på och samtala om sitt grunduppdrag samt att brottas med sin identitet. Samtalen blir i sig en del av vilka vi är och är därför både välkomna och viktiga.

Vi känner också en stor glädje i att hösten 2020, trots de mycket speciella omständigheterna, präglades av en framtidstro och en tillit till att Bilda står väl rustad för att möta de förändringar som på ett eller annat sätt väntar runt hörnet. När detta skrivs står folkbildningen

under press. Alla studieförbund har nyligen genomfört en särskild granskning av verksamheten på uppdrag av Folkbildningsrådet och det pågår diskussioner om finansiering och demokrativillkor. Kanske kan förutsättningarna för folkbildningen komma att se annorlunda ut framöver. Det behöver vi ha en beredskap för.

Men vårt varför rubbas inte. Dit behöver vi återvända om och om igen. Den kristna livsåskådning som vi har som bottenplatta för vårt folkbildningsuppdrag utmanar vår människosyn, vårt ansvar för vårt gemensamma bästa, vår längtan efter att värna det respektfulla mötet, vår vilja att lyssna till den andre. Vi vill lära och förstå tillsammans, utvecklas och bidra till ett samhälle där klyftor

krymper – inte växer. Där mjukhet och tolerans lockar mer än polarisering och positionering.

Demokratin fyller nu 100 år i Sverige. Vi är övertygade om att vi som studieförbund, tillsammans med våra medlemsorganisationer och samverkanspartner, är lika viktiga idag som för hundra år sedan. Tillsammans erbjuder vi en stor mångfald människor verktyg och mötesplatser för samtal, utbyte av åsikter och gemenskap. Vi bidrar också starkt till ett levande kulturutbud och kulturutövande runt om i landet. Just därför är vi stolta folkbildare!

Vi är övertygade om att vi som studieförbund, tillsammans med våra medlemsorganisationer och samverkanspartner, är lika viktiga idag som för hundra år sedan.

Cecilia Hjort Attefall,
Förbundsordförande.

Samuel Gustafsson,
Förbundsrektor.

Bildas uppdrag

BILDA ÄR ETT studieförbund som skapar studiecirklar, kurser och evenemang tillsammans med organisationer, församlingar, föreningar och fria grupper. Med stöd och inspiration från oss får människor med olika bakgrund möjlighet att mötas, skapa fritt och utvecklas. Bilda har sina rötter i flera idétraditioner. Här möts svenska folkrörelser, tusenåriga kyrkliga traditioner, kulturer med rötter i olika delar av världen och fritt skapande inom musik, dans och hantverk bland mycket annat.

Vår vision

Bildas vision är: Tillsammans bildar vi för livet. Det är i mötet med andra, som vi lär av varandra. Vi vill göra möten mellan människor möjliga, och sprida den möjligheten till fler.

Vår verksamhetsidé

Bilda är ett studieförbund som skapar frizoner där olika perspektiv möts och där samspelet frigör människors engagemang. Medskapande, delaktighet och livstolkning är centralt i vår bildnings- och kulturverksamhet. Vår utgångspunkt är människors egna drivkrafter.

Vårt syfte och uppdrag

Studieförbundet Bilda ska med kristen livsåskådning som grund bedriva folkbildningsarbete som:

- svarar mot behov i kyrka och samhälle,
- värnar individens integritet,
- främjar människans förmåga
 - till självständigt ställningstagande
 - till skapande verksamhet
 - till samarbete och gemenskap,
- stimulerar till ett ansvarigt engagemang i samhälls- och kulturliv.

I bildningsarbetet betraktas studieförbundets och medlemsorganisationernas respektive identitet och uppdrag som gemensamma tillgångar.

Vår bildningssyn

Studieförbundet Bildas verksamhet vilar på folkbildningens grundsyn. Verksamheten är fri och frivillig

och öppen för alla oavsett bakgrund och utbildning. Verksamheten ska värna mångfalden och ett demokratiskt arbetssätt, stärka livslångt lärande och kulturell verksamhet samt stimulera ett aktivt kunskapsökande. Det stärker individens möjlighet att påverka både sin livssituation och samhällsutvecklingen.

I Bildas folkbildningsverksamhet är också mötet mellan människor viktigt. Det är i det ömsesidiga erfarenhetsutbytet och i den gemensamma reflektionen som de verkliga bildningsprocesserna äger rum.

Statens fyra syften med stödet till folkbildningen

Syftet med statens stöd till folkbildningen är att:

- stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin,
- bidra till att göra det möjligt för en mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen,
- bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället, och
- bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet.

Bildas organisation

Studieförbundet Bilda bildades 1947 och har sina rötter i de svenska folkrörelserna. Vi är en ideell, partipolitiskt obunden organisation med drygt 14 500 aktiva ledare och folkbildningsverksamhet i hela landet, organiserade i sex regioner. Vi har ett förbundskansli i Stockholm och ett studiecenter i Jerusalem. Våra medlemsorganisationer finns främst inom frikyrkorna, ortodoxa kyrkorna och katolska kyrkan. Våra samverkanspartner verkar inom kultur, kyrka och samhälle.

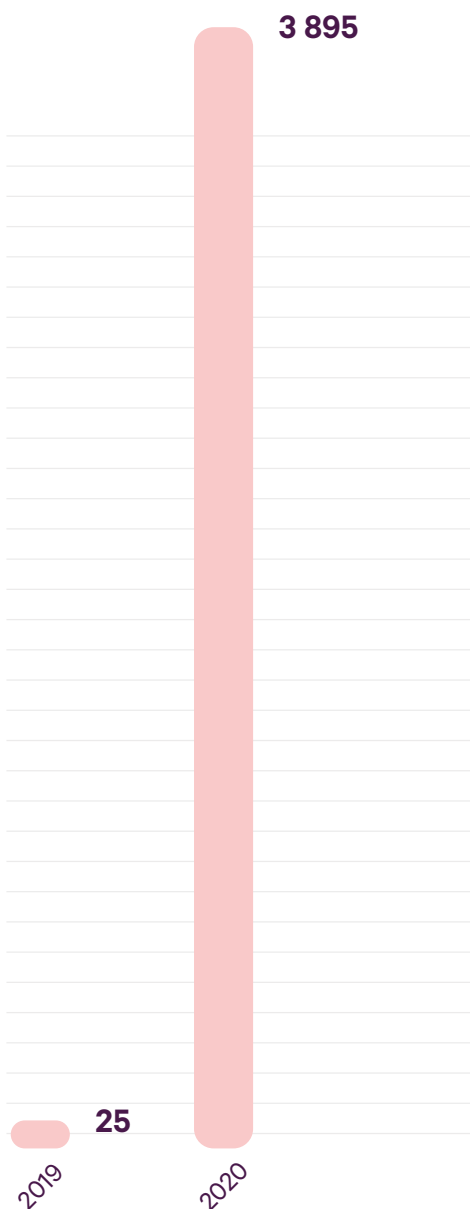
Verksamheten utgår från de tre profilområdena kyrka, kultur och samhälle. I själva verket är verksamheten ofta överlappande, inte minst eftersom det sker mycket samhälls- och kulturarbete i samverkan med medlemsorganisationer och samverkanspartner inom de tre kyrkofamiljerna.

Året i korthet

Total verksamhetsvolym

2020 var ett ovanligt år. Totala antalet arrangemang minskade med 49% men antalet arrangemang på distans ökade med 15 480%. En direkt följd av coronapandemin.

Antal arrangemang på distans

Studietimmar

690 193

Totalt antal studietimmar i Bilda 2020. 2019 var antalet 1 256 313 vilket innebär en minskning med 45 procent.

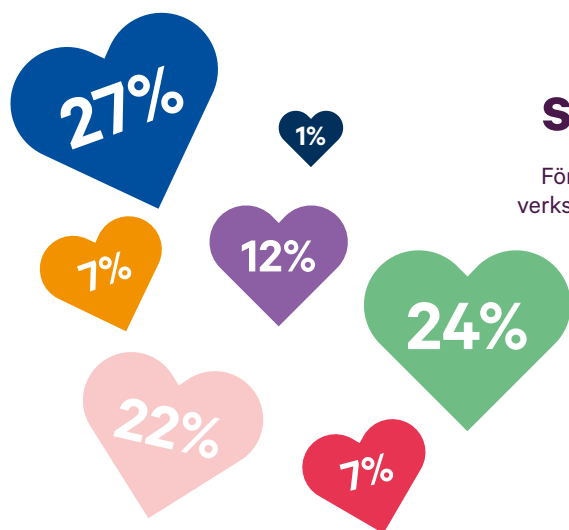
Studiecirkeltimmar

452 802

Antal studietimmar i Bilda med verksamhetsform studiecirkel.

Verksamhet i samverkan med Bilda

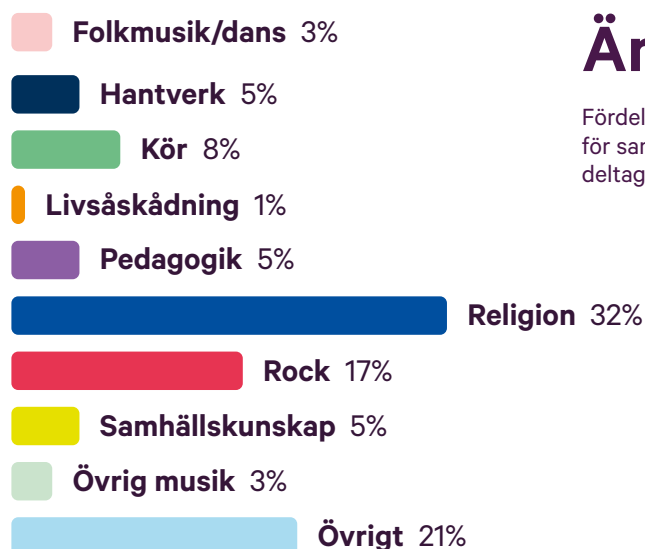
Fördelningen är beräknad på antal studietimmar för samtliga verksamhetsformer samt antal unika deltagare i verksamheten.

- Frikyrkor ●
- Ekumeniska organisationer ●
- Ortodoxa kyrkor ●
- Katolska kyrkan ●
- Samverkande organisationer ●
- Fria grupper ●
- Egen verksamhet ●

Antalet aktiva ledare minskade i relation till minskad verksamhet under pandemiåret.

Ämnen

Fördelningen är beräknad på antal studietimmar för samtliga verksamhetsformer samt antal unika deltagare i verksamheten.

Digital omställning i pandemins spår

Under det här speciella året engagerade sig hela Bilda i omställningsarbetet som berörde all verksamhet och alla målgrupper till följd av coronapandemin. Digitala verktyg testades och nya förmågor förvärvades samtidigt som mycket digital verksamhet realiserades. Verksamheten anpassades på olika sätt, men ställdes också in, utifrån myndigheters nationella och regionala riktlinjer för att förebygga smittspridning.

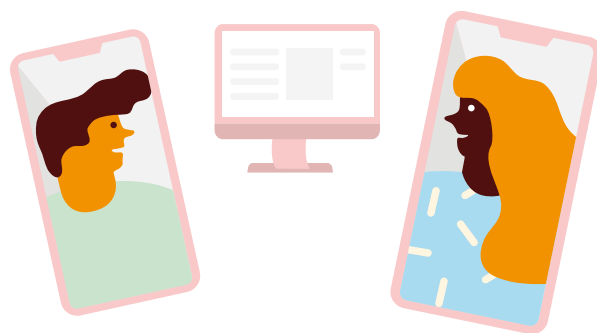
En av Bildas strategiska prioriteringar är att både utveckla digital verksamhet och människors förmåga att navigera i ett digitalt samhälle. För att stärka sin relevans i dagens samhälle och samordna förändringsresan startade Bilda ett treårigt digitalt utvecklingsprojekt 2018, med extra resurser centralt och regionalt. Projektgruppen arbetar brett över hela verksamheten med att öka den digitala kunskapen och förmågan inom Bilda, samt för våra medlemsorganisationer, samverkansparter, cirkelledare och deltagare.

Under 2019 gick Bilda över till Office 365 och uppgraderade en ålderstigen dator- och mobilpark. Det gjorde att medarbetarna kunde dela dokument och kommunicera samt utforska och lära tillsammans. Det var tacksamt att den övergången redan hade skett när coronapandemin påverkade folkbildningen i hög utsträckning under 2020. Den absolut största delen av Bildas verksamhet skedde fram till mars genom fysiska möten och arrangemang.

Tillsammans direktsände och arrangerade vi webinarier, digitala monstrar, ledarutbildningar, föreläsningar, paneldebatter, konferenser, årsstämmor och cirklar om allt möjligt. Vi ordnade hybridmöten och digitala workshops. Grupper samtalade, dansade, sjöng, jammade och repade digitalt.

Deltagare i Learnify

Antalet aktiva deltagare i lärplattformen Learnify ökade med **167 procent** från 2019 till 2020.

Våra cirkelledare och deltagare erbjöds digitala tjänster och koncept samt coachning, inspiration och metodstöd i hur man folkbildar digitalt. Som folkbildare bidrog vi också till att sprida digital kompetens som minskade det digitala utanförskapet. Många fina insatser genererade spännande verksamhet.

Intern mötesplats i den digitala tiden – Kyrktorget

Eftersom året innebar hemarbete för många och vissa fysiska möten ställdes in initierades Kyrktorget, en digital mötesplats för Bildas verksamhetsutvecklare inom profilområde kyrka. Syftet var att skapa en

Andel distanstimmar ökade från 0,06 procent 2019 till 15 procent 2020. Det motsvarar en procentuell ökning med **15 480 procent**.

mötesplats för delande av tankar och idéer samt kompetensutveckling.

Vid vissa tillfällen bjöds representanter från medlemsorganisationer in för att berätta om behov de ser eller något gemensamt vi gör. Ett exempel var när Equmenia berättade om sin ledarsatsning *Led med ditt liv* med efterföljande samtal om hur Bilda kan förmera och sprida detta inom våra olika kyrkofamiljer.

Nya möjligheter

Digitala arbetssätt, verktyg och arrangemang skapar nya möjligheter. Verksamheten blev mer synlig jäm-

fört med tidigare och med platsoberoende arrangemang kan vi också nå fler. Det finns många lärdomar att ta med inför framtida folkbildningsarbete.

Nya kreativa koncept föddes ur pandemin, för att nämna några: *Cirkelsnack*, *Digitalt kyrkkaffe*, *#digistämman*, *Möten i Jerusalem* genom webinarier. *Livssyn och livsmod* – en programserie för UR. Digitala diaserter på *Live At Heart* och den virtuella julkören.

Då Equmeniakyrkan ställde om sin kyrkokonferens bidrog Bilda med en digital mötesplats som en del av den folkbildning vi gör tillsammans. Den visade på hur ett samarbete kan gå till, och där lyftes bland annat fram några digitala material från hela landet och det studiecirkelmateriel i form av en podd som Bilda Öst och Equmeniakyrkan gör om bildarsamfundens historia.

Allt det här och lite till, kan du läsa om i årets verksamhetsberättelse.

När fysiskt blev digitalt

När coronapandemin satte stopp för fysiska möten hade Bildas medlemsorganisation Kristna Fredsrörelsen bland annat en utbildning planerad som byggde på just fysiska träffar. De fick snabbt stöd av Bilda i att anpassa utbildningen så att den skulle kunna genomföras digitalt istället.

– På ett sätt var det avgörande att vi inte hade något val. Vi lade snabbt mycket resurser och arbetade intensivt och fokuserat på att göra en snabb omställning. Vi var helt enkelt tvungna för att kunna genomföra utbildningen, berättar Helena Johansson, verksamhetssamordnare på Kristna Fredsrörelsen.

De i teamet på Kristna Fredsrörelsen var prestigelösa i att be om hjälp när de skulle göra en digital omställning. De tog tidigt kontakt med Bilda och kom snabbt igång med att använda Bildas lärplattform för att skapa material och kommunikationsmöjligheter för deltagarna i utbildningar och cirklar, som sedan skedde via nätet.

– Vi är väldigt glada att Bilda varit så snabba när vi behövt stöd. Det var värdefullt att få tillgång till verktyg och kompetens, inte minst eftersom vår organisation är liten, säger Helena Johansson.

Utmaningen var att få till praktiska övningar när utbildningen skedde digitalt. Kristna Fredsrörelsens metod är just att öva. Det var betydligt enklare att få till material för inläsning och reflektion. Därför kompletterades lärplattformen med möten i Zoom, eftersom det där går att dela upp sig och arbeta i mindre grupper.

– Vi har många föreläsare som är vana att stå på scen och improvisera. Digitalt behöver det vara mer planerat och det krävs kortare föreläsningar och bildmaterial som stödjer det som sägs. Vi har också arbetat med att skapa trygghet och känslan i det digitala rummet, bland annat genom rundor och mindre grupper.

Det har varit ett lärorikt år, som kommer att förändra arbets-sätten i framtiden.

– Vi har lärt oss mycket under det här året och ser att det digitala arbetssättet är ett bra komplement till fysiska möten och ytterligare en metod för oss som underlättar förberedelser och kommunikation inför och mellan träffar.

– Vi är väldigt glada att Bilda varit så snabba när vi behövt stöd.

Helena Johansson
Kristna Fredsrörelsen

Seniorerna som lärde sig att surfa

Några av folkbildningens angelägna uppdrag är att verka för ökad tillgänglighet och digital inkludering i samhället. Under det gångna året insåg sannolikt det stora flertalet av oss vikten av att alla i vårt land både har möjlighet och förmåga att använda digitala tjänster. För att hålla kontakten med nära och kära, för bibehållen livskvalitet och inte minst för demokratins skull.

På Bilda har vi gjort vårt yttersta för att överbrygga det digitala gapet och nå ut. David Johansson, verksamhetsutvecklare i Bilda Nord i Örnsköldsvik, startade en digital resa tillsammans med en grupp seniorer i våras.

– Intresset var stort och man ville gärna komma igång direkt. De hade sett Seniorsurfarna på tv och på UR Play finns det också en ledarhandledning som vi använde oss av, berättar David.

Gruppen träffades, på ett corona-anpassat sätt, varannan måndag vid sju tillfällen, där varje träff inleddes med att de samtalade om olika moment, övningar, appar och andra frågor som gruppen hade. Sedan tittade man på ett avsnitt av Seniorsurfarna tillsammans. Efter lite fika och prat fick gruppen olika uppgifter från avsnittet att jobba med. Alla fick göra allt, det var viktigt.

Gruppen gjorde stora framsteg, deltagarna lärde sig att ladda ner och använda olika appar. Sociala medier var populärt och roligt tyckte man.

Mellan träffarna fortsatte seniorerna att öva på uppgifter hemifrån och i det hade man också sms-kontakt med varandra.

– Fokus var att gruppen skulle lära sig hantera sådant som används mycket och som hjälper dem i deras vardag. Som parkeringsappar, musik- och filmtjänster, att handla mat på nätet eller boka och betala tågbiljetter online, skicka bilder, filmklipp till varandra och liknande, berättar David.

Vägen till att bli mer digitala var inte helt utan utmaningar. David berättar:

– Jag tror vi hann med hela registret av känslouttryck från glädje och uppmuntran till frustration och vrede. Min största utmaning som ledare var att hantera alla olika sorters mobilmodeller – det fanns några som jag inte ens sett förut – och att skapa och ställa in mejl-konton. Även att hantera de olika kunskapsnivåerna och inlärningsprocesserna i gruppen var en utmaning. Att stötta de som behövde mycket hjälp, samtidigt som andra behövde snabba svar och ledas in i nya uppgifter var tufft.

Gruppen gjorde också stora framsteg, deltagarna lärde sig att ladda ner och använda olika appar. Sociala

medier var populärt och roligt, tyckte man. De skaffade sig snabbt konton för att hålla kontakten med sina nära och kära. Att lära sig använda Google maps för att hitta rätt glädde många. För att inte tala om Google Earth som gjorde dem helt lyriska. De vill inte sluta använda den, minns David. En annan favorit var att titta på streamat i mobilen, och att upptäcka relationsapparna.

– På det stora hela var det mesta kul och det hade framförallt ett stort värde för de som deltog. Jag kan verkligen rekommendera andra som funderar på att coacha grupper att bli mer digitala, till att göra det. Det ger så mycket. Att få vara med och dela deras glädje och stolthet när de klarat av något nytt som de inser underlättar deras vardag och gör det möjligt för dem att hålla kontakten med sina nära, gör det värt allt! beskriver David.

Seniorsurfarmaterialet fungerade bra för den här målgruppen, som gärna vill fortsätta. Till våren släpps också Seniorsurfarna del 2 med nya skådespelare och ett innehåll som David har varit med och vidareutvecklat.

– Jag hade synpunkter på seniorsurfarmaterialet som UR blev så tacksamma över att de frågade mig om jag ville vara med i deras referensgrupp för del 2 och i en paneldebatt på Internetdagarna, avslutar David.

Kyrka

INOM PROFILOMRÅDE KYRKA ryms folkbildningsarbetet inom tre kyrkofamiljer: frikyrkorna, de ortodoxa kyrkorna och den katolska kyrkan. Inom studieförbundet finns stor mångfald, där våra kyrkofamiljer omfattar fler än hundra olika nationaliteter. Våra nära relationer till kyrkofamiljerna är identitetsskapande för Bilda.

Vi vill vara ett studieförbund för kyrkor, för deras samspel med varandra och deras engagemang i samhället. Vi vill också lyfta frågor i det offentliga samtalet som berör existentiella ting, religionens plats i samhället och kyrkornas betydelse för demokratiskapande.

I samarbetet med kyrkorna prioriterar vi att ge församlingar redskap för sin bildnings- och kulturverksamhet, med utrymme för såväl teologisk reflektion som odling av spiritualitet och tradition. Vi vill också ge perspektiv genom att skapa mötesplatser, ge inspiration och möjligheter att möta varandra och samhället. Verksamheten sker både inom de tre olika kyrkofamiljerna i samverkan och i samverkan mellan kyrkofamiljerna. Under året hade vi extra fokus på ekumeniska satsningar och samverkan mellan våra ungdomsorganisationer.

Under det gångna året präglade pandemins framfart både folkbildningen och kyrkorna i hög grad. Tidigt landade många av församlingarna i att så långt det gick ställa om sin verksamhet istället för att ställa in den. Bilda försökte stödja församlingarna i den strävan. Det finns också flera exempel på digitala koncept som föddes ur pandemin när det inte längre gick att mötas som vanligt, däribland *Cirkelsnack* och *Digitalt kyrkkaffe* samt stöd och hjälp för att hålla igång smågrupper i församlingen.

Så mycket är gemensamt

När det gäller folkbildning till stöd och fördjupning för våra kyrkofamiljer finns emellanåt gemensamma behov där flera samfund, rörelser och församlingar har nytta av samma typ av insats, konferens eller material. Det är också en styrka att kunna samla

människor från skilda sammanhang. Därför görs vissa satsningar gemensamt och riktar sig till alla våra olika medlemsorganisationer. Här följer några exempel på gemensamma satsningar som genomfördes under 2020.

Suntprat – spridningskonferens

”Det finns en hel del saker som är svåra att prata om. Hur vet du om någon dricker för mycket? Är porr problematiskt? Kan man bli beroende av sociala medier? *Suntprat* vill öppna för samtal kring alkohol, droger, sociala medier, gejming och nätporr. Det är områden i vardagen som kan ge oss glädje och kamp, inspiration och skam och göra att våra liv berikas och förminskas. Att prata om detta med vänner, vuxna eller familjen är inte alltid helt enkelt.” Så skriver *Suntprat* på sin hemsida. Projektet drivs av Eumenia och Hela människan med stöd av Allmänna arvsfonden. Bilda är representerade i styrgruppen. Inom ramen för projektet har material, ledarutbildningar och övrigt stöd tagits fram för att kyrkor ska kunna närma sig dessa frågor.

Vi deltog i projektet *Suntprats* spridningskonferens i februari 2020, där vi hade en roll i planering och utförande. Under året erbjöd Bilda även en digital fördjupning i konceptet och har funnits med i ledarutbildningen som genomfördes.

Samtal i sorg

Tidigt under pandemin uppmärksammade våra ortodoxa församlingar oss på behovet av ett material om sorgebearbetning. Grupper i deras församlingar behövde stöd för att föra samtal om sorg, förlust, saknad och död på ett fint och tryggt sätt. Flera församlingar i alla kyrkofamiljer hade samma önskan och då vi inte hittade något redan färdigt material som motsvarade behovet skapade vi ett. *Samtal i sorg* är nu färdigt och lanseras tidigt under 2021.

Samråd – mötesplats mellan våra medlemsorganisationer och Bilda

En viktig del i Bildas arbete är att hitta stark samverkan med våra medlemsorganisationer, lyssna in behov och forma gemensamma folkbildningsinsatser. Förra året var arbetet med samråd mellan Bilda och våra tre kyrkofamiljer särskilt prioriterat. Vi förbättrade och förändrade mötesstrukturer och såg att fler samfund och föreningar ville vara delaktiga.

NOD – redaktionsråd, process-sida och ledarerbjudande

Den folkbildande tidskriften NOD och Bilda hittade under året formerna för ett närmare samarbete. En medarbetare på Bilda inkluderades i redaktionsrådet, vi tog fram ett uppslag för metod, inspiration och process i varje nummer och vi skapade ett erbjudande exklusivt för våra ledare som ger verktyg till fördjupning och bredd i deras ledarskap.

Ledarutbildning i MOD

Under 2020 utbildades tio nya ledare inom MOD (Mångfald och Dialog), varav en handfull inom Bilda. De utbildades i processen och hantverket att vara ledare i de svåra och komplexa frågor som MOD alltid rör sig i. De fick en grundförståelse för det nya komplementet kring våldsprevention och MOD. Förhoppningen är att Bildas MOD-ledare ska få möjlighet att utöva sina kunskaper till förmån för och fördjupning inom våra medlems- och samverkansorganisationer.

Den existentiella hälsodimensionen

En av Bildas strategiska inriktningar är att öka förståelsen för existentiella frågor och ge människor tillgång till livets djupa dimensioner. Den existentiella hälsodimensionen har betydelse för fysisk, psykisk och social hälsa. Det handlar om hur vi tänker, känner och handlar i våra liv: om sammanhang, mening, prioriteringar och möjligheter. Under 2020 initierades ett samarbete med Libris förlag kring boken *Leva med ovisshet*, med Kerstin Enlund och Lisbeth Gustafsson som författare och redaktörer, vilken ges ut i början

av 2021 med tillhörande studiematerial. Boken och studiematerialet utgår från de åtta teman utifrån vilka Världshälsoorganisationen definierar existentiell hälsa: andlig kontakt, mening och syfte med livet, upplevelse av förundran över tillvaron, helhet, andlig styrka, harmoni och inre frid, hoppfullhet och optimism och en personlig tro.

Ökad kunskap om psykisk ohälsa hos unga

En större nationell satsning som riktar sig till ungdomar är projektet *Oss unga emellan* som Bilda driver tillsammans med föreningen Mind för ökad kunskap om psykisk ohälsa, med finansiering från Allmänna arvsfonden. För andra året i rad bjöd Bilda, i samverkan med Sveriges Unga Katoliker (SUK), Syrisk Ortodoxa Kyrkans Ungdomsförbund (SOKU) och Syrisk Ortodoxa Ungdomsförbundet (SOUF), in till en nationell konferens för ungdomsledare inom alla våra kyrkofamiljer kring psykisk hälsa och ohälsa hos unga. Medverkade gjorde också Mind samt Equmenia.

Att vara beredd men inte rädd

En annan nationell satsning är *Var beredd – inte rädd!*, ett projekt finansierat av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB. Syftet med projektet är att utbilda ledare i scoutverksamheten och i andra ungdomsförbund i Bilda i att hantera allvarliga olyckor och kriser samt första hjälpen.

Bildning och kultur inom frikyrkorna

Jämställdhet i fokus

Under året fortsatte processen i Pingströrelsens nationella verksamhetsledning där Bilda var processledare. Det skapades god reflektion om nuläge och drömläge, blinda fläckar och nya vägar. Processen förlängdes och fortsätter in i 2021.

Planering har pågått under en längre tid för en pilgrimsprocess genom alla Sveriges kyrkofamiljer där Bildas medlemsorganisationer samsas med Svenska kyrkan, med jämställdhet som tema. Tillsammans med Sensus står Bilda för processledningen, för att skapa metoder och ramar för goda samtal. På grund av pandemin skjuts utförandet upp till 2021 och ska fortsätta under två år.

Nysatsning på Alpha

Tillsammans med Alpha Sverige gör vi en satsning för att nå nya grupper och starta fler Alphakurser, det gäller för alla kyrkofamiljer även om konceptet i nuläget används mest inom frikyrkorna. Det finns ett ökat intresse av att tillsammans med andra mötas och utforska den kristna tron, ställa frågor och dela sina perspektiv. Genom att erbjuda Alpha online kan vi möta detta ökade intresse även i en tid när fysiska möten inte går att genomföra. Denna satsning har fokus på ledaren där vi genom den folkbildande pedagogiken skapar goda förutsättningar för samtal och process.

Material för hållbart volontärt engagemang

Med arbetsnamnet Kyrkan mitt i byn inleddes arbetet 2020 med att skapa ett material för att stödja församlingar som känner stort engagemang att engagera sig på ett hållbart sätt. Det berör frågor som: Kyrkans roll i samhället, hur ser den ut? Vilka av alla behov som finns ska vi fokusera på? Vilka resurser har vi? Vilka värden finns att samverka kring med andra i vårt lokalsamhälle och vilka skulle det kunna vara? Materialet ska vara grundläggande, inte så omfattan-

de, lättanvänt och på ett enkelt sätt ge konkreta verktyg för att komma igång. Det bygger på en del med teologiska nedslag, ord och berättelser som under historiens gång har fått många kristna att agera och engagera sig. Det omfattar även goda exempel från dagens Sverige samt verktyg för församlingar. Den ska kunna genomföras som digital studiecirkel, som studiecirkel i det fysiska rummet eller som kortare kurs. Materialet färdigställs under 2021, med inriktning på frikyrkor. Om behovet finns anpassas materialet längre fram för att landa väl även i katolska kyrkan och ortodoxa kyrkorna.

David Kempe och Johan Winbo samtalar med Niklas Källner i Cirkelsnack.

Det finns ett ökat intresse av att tillsammans med andra mötas och utforska den kristna tron, ställa frågor och dela sina perspektiv.

Cirkelsnack – koncept för digitala cirklar

I takt med att flera föreläsningar under våren 2020 ställdes in på grund av coronapandemin väcktes idén att kontakta några föredragshållare för att spela in föreläsningar.

Bildas verksamhetsutvecklare Johan Winbo och David Kempe spånade vidare och resultatet blev *Cirkelsnack*.

— Jag började ringa runt till föreläsare som brukar vara ute i våra medlemsorganisationer. De brukar vara ganska fullbokade, men nu hade plötsligt alla tomma kalendrar och var väldigt intresserade, säger Johan Winbo.

Cirkelsnack utvecklades till mer än en serie föreläsningar. Konceptet bygger på att man samtalar om olika ämnen i en studiecirkel. Varje föreläsare har spelat in tre föreläsningar, en kortare intervju och tre filmer med samtalsfrågor. Studiecirkeln genomförs helt på Bildas digitala lärplattform Learnify.

— En fördel med *Cirkelsnack* är att det är ett helt färdigt paket som gör det enkelt för samtalsledarna. Det finns färdigt material i form av föreläsningar att utgå ifrån och vi har tagit fram samtalsfrågor. Intresset var redan från början stort och överlag har deltagarna varit väldigt nöjda.

— Vi har nästan bara positiva kommentarer. Det har uppskattats att kunna titta på dessa klipp när man själv har tid. Några har tyckt att det varit lite svårt att komma igång med Learnify, berättar Johan Winbo.

Även bland föreläsarna har det tagits emot positivt. De tyckte att idén var intressant eftersom det bygger på studiecirklar och inte ett vanligt föreläsningssupplägg.

— *Cirkelsnack* har fungerat över förväntan. Alla steg och beslut som vi tog kändes som rätt tajming. Vi hade ett "fönster" under våren då det var möjligt att spela in. Hade vi inte passerat på då hade det nog inte gått att genomföra, säger Johan Winbo.

För att göra *Cirkelsnack* mer användarvänligt pågår arbete med att ta fram en användarmanual om hur deltagarna kan mötas på den plattform som passar bäst för gruppen.

Katolsk bildning och kultur

Digitala möten med missioner och orientaliska katolska kyrkor

För att stärka och fördjupa samarbetet med missioner och orientaliska kyrkor hade Bildas team inom katolsk bildning och kultur under året digitala möten med präster och lekfolk från syrianska katolska kyrkan, eritreanska och etiopiska katolska kyrkan, burundiska missionen, kaldeiska kyrkan, syro-malabariska kyrkan och filippinska missionen. Representanter från kyrkorna berättade om sin historia och kort om sin rit. Representanter från missionerna och kyrkorna berättade också hur länge de har funnits i Sverige och i vilka städer de är aktiva. Det gemensamma samtalet handlade just om hur vi stärker samarbetet.

Studiehandledning till Den katolska socialläran

Sedan april har en projektgrupp arbetat med att skapa en studiehandledning till *Den katolska socialläran*. Målet är att den blir färdig till pingst 2021.

Sveriges Unga Katoliker (SUK)

Nationella digitala föreläsningar genomfördes under 2020, med bland annat pater Krystian Zacheja SDB (Salesiani Don Bosco) och broder Witold Młotkowski OFM (Ordo fratrum minorum).

En nationell studiecirkel om *Kristus lever* genomfördes med cirkelledaren Damiana Sabah, som är Sveriges Unga Katolikers (SUK) ordförande. SUK valde att ställa om och inte ställa in på grund av pandemin. Många cirklar startades av Stockholms Läns Unga Katoliker och alla ungdomar från hela Sverige var välkomna. Likaså arrangerade Mellansveriges Juvenaliska Unga Katoliker många digitala föreläsningar där ungdomar från hela Sverige var välkomna. Under hösten träffades SUK:s konsulenter, administratör, kanslichef och Bildas verksamhetsutvecklare som samverkar med SUK, för att ytterligare förstärka samarbetet.

I år blev det en halvdigital stiftungsdomsdag den 5 september. Temat för dagen var *Unge man, jag säger dig: Stig upp! – Luk 7:14*. Omkring 100 personer runt om i landet var med. Några regioner samlades fysiskt och kopplade upp sig via Zoom medan övriga var med hemifrån. Biskop Anders kopplade upp sig digitalt, firade mässa och höll en introduktion om temat. Syster Ludwika föreläste om att stiga upp och evangelisera samt sprida det glada budskapet. Även andra medverkade under dagen.

Ett exempel på verksamhet som skapades digitalt som en följd av pandemin var *Inzoomat – katolsk folkbildning online*, en serie föreläsningar och samtal som skedde just via Zoom i samarbete mellan Katolska pedagogiska nämnden (KPN) och Bilda.

”Inzoomat har blivit ett jättefint samarbete mellan KPN och Bilda. Vi har inte bara bidragit med teknik utan vi har skapat det tillsammans.”

Karolina Danilczuk
Verksamhetsutvecklare

Ulrika Erlandsson, ordförande för
Katolska pedagogiska nämnden.

Inzoomat – katolsk folkbildning online

Inzoomat – katolsk folkbildning online är en serie föreläsningar och samtal som skedde på distans via Zoom i samarbete mellan Katolska pedagogiska nämnden (KPN) och Bilda. Ulrika Erlandsson, ordförande för KPN och verksamhetschef på kansliet, berättar hur idén uppstod och hur hon tycker att det fungerade.

Det började med att Ulrika Erlandsson fick en förfrågan från en verksamhetsutvecklare i Bilda Öst som bad henne hålla en kurs för kateketer på nätet via Zoom. Hon höll ett 30-minutersföredrag och hade därefter en halvtimme långt samtal med 20 engagerade kateketer. Det som slog henne då var hur enkelt det var att göra detta från arbetsrummet i hemmet. Följaktligen tänkte hon att det nog skulle gå att få andra föredragshållare att ställa upp på en timme hemifrån.

Hur valde ni ämnen och föreläsare?

Ett av KPN:s huvuduppdrag är att ge service till våra barn- och ungdomsledare, som vi kallar kateketer. Men här såg vi en chans att vidga målgruppen och nå ut till fler och valde därför ett ganska brett ämnesurval och stor bredd av föreläsare.

Hur tyckte du att det fungerade?

Över förväntan! Det är ett så bra upplägg, lagom långt, lagom blandning av föredrag och samtal. Det har också

varit en bra blandning av ämnen, vi har haft allt från barnkonventionen, Guds lekfullhet, om tro och vetande till retorik. Till våren ska självaste kardinalen hålla föredrag på Inzoomat!

Vad har ni fått för reaktioner från deltagare?

Fler och fler verkar upptäcka detta, trogna kommer tillbaka. Vi har bara fått positiv feedback. Många har upptäckt KPN och Bilda just genom Inzoomat. Exempelvis har vi haft både journalister och pastorer från andra samfund som deltagare. Det känns verkligen roligt också med den ekumeniska bredden.

Berätta om något roligt eller udda som hänt i samband med Inzoomat.

Jag tänker på vilket gott humör alla var på efter att ha lyssnat till samtalet med Philip De Croys om hans bok *Boken för dig som en dag ska dö*. Här väntade man sig kanske inte skratt direkt, men det blev det.

Hur har samarbetet med Bilda fungerat?

När idén uppstod var jag osäker på det tekniska. Jag tog kontakt med vår kontaktperson på Bilda och fick god hjälp med hur man skulle kunna lägga upp det. För oss är det så lyxigt att Bildas verksamhetsutvecklare är med varje gång och bistår. Vi har också fått hjälp att spela in föredragen så att man kan se dem i efterhand.

Ortodox bildning och kultur

De ortodoxa församlingarna ställde snabbt om till den digitala utmaning som pandemin ledde till under 2020. Tillsammans med Bilda gjordes en hel del satsningar regionalt för att samla digitala kulturprogram och liknande i sociala medier. Detta medförde att fler utanför den närmaste församlingskretsen kunde få ta del av det ortodoxa kulturutbudet.

En stor del av folkbildningsarbetet kunde, genom gediget samarbete mellan regionala verksamhetsutvecklare och de ortodoxa medlemsorganisationerna, ställas om till att bli digitalt, under de tillfällen då pandemin omöjliggjorde fysiska träffar.

Bilda hade många projekt i samverkan med scoutkårer under året för att stödja scouttraditionen där orientalsk musik, svensk natur och ortodox lära kombineras. Mycket av arbetet skedde digitalt och i smågrupper utomhus. Samarbetet hade fokus på ledarskap och utveckling och genomfördes i de olika scoutförbunden över landet. Bland annat genomfördes ledarutbildning i sjöscouting med inriktning på dykning.

För andra året i rad arrangerades en bysantinsk ortodox festival i Jönköping. Som en följd av pandemin genomfördes festivalen digitalt i år med kyrkliga aktiviteter och föreläsningar samt olika kulturella föreställningar.

Tillsammans med våra medlemsorganisationer Syrisk ortodoxa kyrkans ungdomsförbund (SOKU) och Syrisk ortodoxa ungdomsförbundet (SOUF) genomfördes nationella satsningar med fokus på digital kommunikation. I de perioder där smittspridningen var mindre möttes man även i små barn- och ungdomsgrupper för att utforska bland annat tjänarverksamhet i kyrkan i SOUF och andligt ledarskap i SOKU.

”Ett medmänniskt samtal är ett av de viktigaste läkemedlen mot psykisk ohälsa, speciellt under dessa tider av social distans.”

Sebastian Kaya

om konferensen Det medmänniska samtalet

Psykisk (o)hälsa för ungdomsledare

För andra året i rad bjöd Bilda, i samverkan med Sveriges Unga Katoliker (SUK), Syrisk Ortodoxa Kyrkans Ungdomsförbund (SOKU) och Syrisk Ortodoxa Ungdomsförbundet (SOUF), in till en nationell konferens för ungdomsledare kring psykisk hälsa och ohälsa hos unga. Medverkade gjorde också den ideella föreningen Mind, som arbetar med psykisk hälsa, samt barn- och ungdomsorganisationen Equemenia.

Konferensen inleddes med en föreläsning om det medmänskliga samtalet av Mona Wennberg från Mind, följt av ett panelsamtal och därefter samtal och arbete i mindre grupper. I årets digitala konferens deltog 75 ungdomsledare från kyrkor, församlingar och föreningar runt om i landet. Deltagarna kom från hela Bildas verksamhet, från de tre kyrkofamiljerna och även från kultur- och samhällsföreningar, över 40 olika organisationer möttes den här dagen.

Sebastian Kaya, ordförande Syrisk Ortodoxa Ungdomsförbundet (SOUF), du var med och planerade och deltog i konferensen "Det medmänskliga samtalet", hur skulle du beskriva den?

En välbehövlig och aktuell konferens som berör varje individ och medmänniska på olika sätt. Ett medmänskligt samtal är ett av de viktigaste läkemedlen mot psykisk ohälsa, speciellt under dessa tider av social distans som kan göra det svårare för den som lider av psykisk ohälsa.

Som en aktiv medlem för Syrisk Ortodoxa Ungdomsförbundet (SOUF) är det till stor nytta att få höra effektiva metoder som förebygger psykisk ohälsa för att kunna använda dessa metoder i vår ungdomstjänst. Men det räcker inte med att göra konferenser på riksnivå utan det behöver uppmärksammas på lokal nivå också vilket vi ska arbeta vidare på i SOUF.

Hur ser du på ansvaret för ungas psykiska hälsa som ungdomsledare?

Ansvaret är stort och psykisk ohälsa är ett faktum bland dagens ungdom! Därför bör vi som ungdomsledare ta detta faktum på allvar och förebygga det på bästa möjliga sätt med hjälp av dessa konferenser. Ingen kan rädda hela världen men man kan rädda en persons värld och det har ett stort värde i mina ögon.

Damiana Sabah, ordförande Sveriges Unga Katoliker (SUK), varför behövdes konferensen?

Jag skulle beskriva konferensen som väldigt givande och

fyllt med mycket kunskaper. Då många yngre och äldre saknar kunskap om psykisk ohälsa, så behövs sådana här konferenser. Det behövs även i framtiden, kommande generationer behöver också lära sig mer om psykisk ohälsa, som alltid kommer att finnas då vi är bara människor.

Konferensen bidrog med gemenskap och nya kunskaper till våra medlemmar. Men också något utöver det vanliga som SUK brukar göra varje år.

Juliana Aktas, ordförande Syrisk Ortodoxa Kyrkans Ungdomsförbund (SOKU), vad bidrog konferensen med för SOKU?

Det var väldigt givande både för mig i planeringsgruppen och för våra deltagare. SOKU har många ungdomar och ungdomsledare, som alla har sin vardag att handskas med. Genom konferenser som dessa får unga känna samhörighet med andra unga.

Hur ser du på ansvaret för ungas psykiska hälsa som ungdomsledare?

Det är ett stort ansvar och det krävs mycket av både ungdomsledaren och den som lider av psykisk ohälsa. Det viktiga är att man som ledare finns där för att lyssna, hjälpa och stötta.

Vi sprider detta vidare inom förbundet till våra lokala föreningar så att även de kan lyfta detta ämne. Förhoppningen är även att SOKU anordnar fler liknande konferenser på förbunds nivå. Tillsammans kommer vi långt.

Kultur

BILDA HAR EN RIK och bred kulturverksamhet med många olika kreativa uttrycksformer, till största delen musikverksamhet. Verksamheten präglas av stark deltagarkultur och medskapande eftersom vi tror på att utövarna ska få utvecklas på sina egna villkor. Deltagarna finns inom en mängd fria grupper som samverkar med Bilda. Verksamheten är ofta även överlappande med våra andra profilområden, inte minst eftersom kulturarbetet ofta sker i samverkan med medlemsorganisationer inom de tre kyrkofamiljerna samt olika samverkansparter.

Anpassning i replokaler och verksamhetshus

Bildas kulturverksamhet präglades i hög grad av pandemin 2020 och den osäkerhet den medförde. I takt med smittspridningen och olika restriktioner ändrades villkoren under årets gång för vilka verksamheter som kunde bedrivas och i vilken omfattning. Under våren höll vi fortsatt de verksamhetshus och replokaler vi själva äger eller ansvarar för öppna för studiecirkelverksamhet, dock med olika försiktighetsåtgärder och uppmaningar utifrån Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Verksamheten kunde därför fortlöpa om än i mindre omfattning. Flera replokaler byggdes om och utrustades med teknisk utrustning för att kunna erbjuda våra deltagare möjligheten att livesända konserter därifrån. Under hösten, till följd av ökad smittspridning och hårdare lokala restriktioner, stängdes dock alla hus ned.

Mentorprogram för Bildaband

Under 2020 avslutades *Level Up!*, ett mentorprogram tillsammans med Svenska Tonsättares Internationella Musikbyrå (Stim) som tre av Bildas band deltog i. Programmet riktade sig till band som ännu inte hade slagit igenom men var motiverade att lägga tid och arbete för att uppnå sina mål att ha musiken som sin huvudsakliga sysselsättning.

Satsning på digital fortbildning

Alla Bildas regioner satsade under året på digital fortbildning för våra deltagare och arrangerade en mängd workshops, samtal och kurser. Förbundsge-

mensamt ställde vi snabbt om för att kunna stötta alla dessa initiativ och hjälpa till med inköp av nödvändig utrustning. Vi tog också fram guider om livestreaming, bland annat kring vilken utrustning som krävs och vad som gäller kring upphovsrätt. Vi erbjöd även ledare kurser i digitala verktyg. På vår hemsida är alla digitala arrangemang som fortfarande går att ta del av samlade, som ett digitalt arkiv för fortsatt fortbildning.

Körverksamhet hårt drabbad av pandemin

Pandemin slog hårt mot körverksamheten redan under våren. På grund av all osäkerhet kring smittspridning i samband med körsång tog Folkhälsomyndigheten, i samråd med bland annat Sveriges Körförbund och Sångarförbundet, fram särskilda riktlinjer för körsång. Många hittade också kreativa sätt att fortsätta sjunga tillsammans på ett säkert sätt.

Under hösten var dock körverksamheten vilande. Bilda satsade bland annat på ett fördjupat samarbete med den digitala tjänsten för körer, *We Are Voice*, som har uppdaterats och utvecklats på många olika sätt. Under hösten erbjöd vi fortbildning internt och för körledare och körsångare i hur *We Are Voice* fungerar och hur appen kan underlätta för körer.

De körworkshops som Bildas körnätverk och folk-musiknätverk gemensamt hade planerat inför hösten 2020, *Folksång i kör* och *Scenisk kör*, genomfördes vid två tillfällen, i mindre grupper och på säkert avstånd. Övriga arrangemang sköts på framtiden och ställdes om till digitala mötesplatser.

Folk och Kultur

Som kulturaktör genomför Bilda årligen olika arrangemang, både i egen regi och i samverkan med andra. Ett fåtal av de inplanerade arrangemangen under året kunde genomföras fast i annan form, medan de flesta fick ställas in. Ett arrangemang som vi hann genomföra innan pandemin bröt ut i Sverige var vår medverkan i kulturkonventet *Folk och Kultur* i februari. Där bidrog vi till programmet med seminariet *Demokrati*,

Demokrati, delaktighet & rock'n'roll

delaktighet och rock'n'roll om musikverksamhetens betydelse, en presentation av projektet *Svenska med sång* samt en diasert med artisten Sara Parkman.

Live at Heart

Ett annat nationellt arrangemang som vi genomförde men i annan tappning är festivalen *Live at Heart*, där vi sedan ett antal år tillbaka är medarrangör. Årets festival skedde online med streamade konserter, seminarier och diaserter på Youtube och Facebook. Bilda medverkade återigen med tre diaserter, något som blivit ett populärt inslag i festivalprogrammet. I år var det artisterna Moneybrother, Sofia Karlsson och Loney Dear som under tre kvällar var fick spela och samtala om livet och musiken. Vi arrangerade även sju seminarier som spelades in i Örebro och Sundsvall där fokus var hur man kan utvecklas som artist med praktiska seminarier och samtal kring musikjuridik och upphovsrätt, hur man kan nå ut med sin musik, hur man bygger ett varumärke, om företagande, arrangörskap, turnéliv och hur en framgångsrik låt blir till.

Svenska med sång

Projektet *Svenska med sång*, som Bilda driver tillsammans med Equmeniakyrkan, med finansiering från Allmänna arvsfonden, fortsatte under 2020. I januari hölls ett fortbildningstillfälle för ledare i Arboga och i februari den andra nationella nätverksträffen med temat *Att vara ny i Sverige – navigera i nya språket, kulturen och musiken*. Ytterligare en nationell nätverksträff genomfördes i september, denna gång med en liten grupp på plats i Immanuelskyrkan i Stockholm och övriga deltagare via länk. Utöver detta ägde fyra webinarier om materialet *Sjung språket* rum, där deltagarna fick tips, inspiration och repertoar för att lära ut svenska genom sång.

Folkmusik i pandemin

På grund av pandemin, eller kanske tack vare den, fortsatte det nationella folkmusiknätverket att träffas online varje vecka, vilket i sig var mycket produktivt. Efter en intensiv vår med *#digistämman* ville

vi fördjupa utbudet och genomförde under hösten tio *#folkporträtt*, "en digital berättarkväll där nutida spelmän, sångare och folkmusikvetare fick chansen att porträttera sina musikaliska förebilder." Vi ville lyfta fram berättandet och traderandet som hörnstenar i svensk folkmusik. Medverkande folkmusiker och spelmän var Lena Willemark, Mats Berglund, Susanne Rosenberg, Alma Olsson, Eva Tjörnebo, Michael Müller, Per Gudmundson, Catarina Abelli, Kjell-Erik Eriksson och Thomas von Wachenfelt.

Även i år var Bilda inblandade i programläggning av Nordic Folk Alliance i Göteborg, som dessvärre fick ställas in. Det fick även det årliga folk- och världsmusiklägret Ethno göra. Ethno skulle dessutom fira 30 år 2020. Vi såg dock aktivt till att lyfta fram och på olika sätt synliggöra alla de folkmusikfestivaler och spelmansstämmor som vi samarbetar med, med längre eller kortare streamade konserter eller hälsningar från olika delar av landet.

VM för studentspelmannslag i regi av Norrköpings folkmusikfestival fick i år en ny skepnad. Med stor hjälp av verksamhetsutvecklare i Bildas regioner fick studentspelmannslag hjälp att filma sina bidrag. Dessutom skötte Bilda Sydöst den digitala sändningen av evenemanget. Tretton studentspelmannslag deltog och norska Snaustrinda från högskolan i Trondheim knep världsmästartiteln.

Genom ett samarbete med musiktidningen Lira och Folkmusikens hus erbjöd vi våra deltagare att kostnadsfritt teckna en helårsprenumeration på tidningen.

Utan studieförbunden tystnar Sverige

Alla studieförbund fick tillsammans motta musiktidningen Gaffas specialpris 2019 för sina musikverksamheter. Tillsammans med övriga studieförbund synliggjorde vi den omfattande och rikstäckande verksamheten i en specialbilaga i tidningen Gaffa under hösten 2020. Här lyftes studieförbundens betydelse för enskilda individer och samhället i stort fram.

Digital musikfestival för och av folkmusiker

Idén till #digistämman, en digital musikfestival för och av folkmusiker, föddes ur coronapandemin. Det gick från idé till bokning på några dagar och därefter genomförde 150 musiker och dansare omkring 70 digitala konserter och workshops under 13 helger.

Bildas verksamhetsutvecklare som arbetar med folkmusik lyckades ställa om snabbt när alla musikarrangemang stängdes ner i mars 2020 som en följd av coronapandemin. Idén till en digital musikfestival föddes i mitten av mars, när många musiker stod utan jobb. Tanken var att göra något både för musiker och för den folkbildande verksamheten. Några dagar senare gjordes den första bokningen och sedan startade livesändningarna via Facebook. #digistämman blev väl emottagen och spred sig snabbt.

– Vi lyckades tack vare vår nationella struktur för folkmusik i Bilda med verksamhetsutvecklare i hela landet och tack vare att alla kände att de hade en stor uppgift att fylla i det tomrum som uppstod både för musiker och publik, säger Lotta Johansson, verksamhetsutvecklare inom folkmusik och dans.

Tack vare att folkmusiknätverket inom Bilda lyckades få stor spridning av initiativet via Facebook var det många som lyssnade till konserterna.

– Jag skulle vilja lyfta kraften, lusten och energin. Många som utövar folkmusik gör det för att det är socialt. Vi lyckades hitta en familjär och opretentiös ton i allt vi gjorde. Folk kände sig hemma, säger Lotta Johansson.

Alla frilansande musiker som deltog i #digistämman fick ett minimigage för sitt jobb, utöver detta gjordes också en insamling där beloppet oavkortat delades solidariskt mellan de musiker som deltog i satsningen. Sammanlagt samlades det in ett stöd på cirka 120 000 kronor.

– Vi lyckades hitta en familjär och opretentiös ton i allt vi gjorde.

Lotta Johansson
verksamhetsutvecklare inom
folkmusik och folkdans.

Tre frågor till Alice Andersson, musiker och verksamhetsutvecklare inom folkmusik

1. Du var med i #digistämman som musiker, kan du berätta om det?
Jag och min syster gjorde en konsert med vårt band Två Otrevliga Flickor, och det var så himla roligt att få göra något alls med sitt band. Vi fick bra hjälp av Bilda att fixa tekniken så det kändes tryggt när vi väl sände. Vi hade två kompisar som publik i rummet så att det kändes som att man ändå spelade för någon. På något sätt tillförde det att det var digitalt och sänt ifrån mitt hem – det gav en slags frihet.

2. Varför spred sig digistämman så snabbt?
Jag tror att det var för att Bilda var snabbt på bollen att göra riktigt bra livestreamar med väldigt olika typer av musiker, och att allt var samlat under ett paraply. Det spreds snabbt att #digistämman är en grej, både bland artister och publik.

3. Och nu jobbar du på Bilda, hur gick det till?
Jag har haft att göra med Bilda sen mina tonår i Hälsinge låtverkstad och även som band och som arrangör i olika sammanhang samt också gjort lite gig som ledare och musiker. Så när det fanns en tjänst ledig som verksamhetsutvecklare på mitt favoritstudieförbund inom min favoritgenre sökte jag såklart. Det har varit en väldigt fin grej att ägna den här hösten åt att komma in i Bilda, och det känns så lyxigt att jag kan ägna min arbetstid åt att se till att bra grejer händer.

Systrarna Alice och Molly Andersson utgör folkmusikduon Två Otrevliga Flickor, som gjorde en konsert under #digistämman.

– Det känns så lyxigt att jag kan ägna min arbetstid åt att se till att bra grejer händer.

Alice Andersson
musiker och verksamhetsutvecklare

Level Up!

— mentorprogram för band

Tillsammans med Svenska Tonsättares Internationella Musikbyrå (Stim) genomförde Bilda mentorprogrammet Level Up! under 2019–2020. Programmet riktade sig till band som ännu inte hade slagit igenom men var motiverade att lägga tid och arbete för att uppnå sina mål att ha musiken som sin huvudsakliga sysselsättning.

— Man kan säga att vi har utbildat dem i att klara sig själva som artister i Sverige idag. Genom samarbetet med Stim kan vi som studieförbund finnas med hela vägen från första ackordet till mötet med musikbranschen, säger Alexandra Wanngård, projektledare och verksamhetsutvecklare på Bilda.

Tre band ingick programmet som var skräddarsytt efter deras egna behov.

– Summan av alla delarna i det här programmet har avmystifierat hur det fungerar bakom kulisserna. Nu vet vi hur det fungerar men att det inte finns någon garanti för hur man gör för att lyckas, säger Oskar Brodin, musiker i Cajsa Frangqvists band.

Vid fyra tillfällen möttes banden och tog del av olika gästföreläsningar. Däremellan jobbade de med löpande handledning av programmets mentor Niklas Rune, som har lång erfarenhet av musikbranschen.

– Efter första träffen var det liksom jobbigt att stå still för att vi hade fått helt ny energi. Vi är väldigt taggade i van-

liga fall och så en massa inspiration på det. Vi visste inte riktigt vart vi skulle ta vägen men vi körde på hela kvällen och jobbade vidare, säger Albin Eidhagen i bandet Moose Island/Different Phases.

Något som är viktigt att behärska för att lyckas som artist är marknadsföring och sociala medier. Några av föreläsningarna hade därför det som fokus.

– Det har varit väldigt lärorikt och intressant att höra hur man på ett mer konkret sätt ska tänka när man marknadsför sin produkt, säger Oliver Fallman i bandet Calm Rites.

Men trots allt fokus på branschen, marknadsföring och att lyckas gäller det att inte tappa bort vad det egentligen handlar om.

– Det vi tagit till oss är att det, trots att det är väldigt mycket busnesstänk och mycket jobb med bandet som ett företag, alltid är musiken som är viktigt i grunden. Det har vi fått med oss hela tiden, vilket har varit nyttigt för oss tror jag, säger John Jönsson i bandet Calm Rites.

Samhälle

VI HAR BRED VERKSAMHET tillsammans med medlemsorganisationer och andra samverkansparter, som på olika sätt bidrar till att utveckla människor och samhälle på ett hållbart och demokratiskt sätt. Under 2020 ställde vi om vår verksamhet till digital, på grund av covid-19. Vi fortsatte även arbetet med att tydliggöra och stärka verksamhetens kopplingar till FN:s globala mål för hållbar utveckling och agenda 2030. Vi vill bidra till att skapa verksamhet som är lyhörd, inkluderande, baserad på delaktighet och som bidrar till samhällelig tillhörighet.

Verksamhetens kopplingar till Agenda 2030:

Mål 4 God utbildning för alla

Mål 4.7 – Utbildning för hållbar utveckling och globalt medborgarskap.

Senast 2030 säkerställa att alla studerande får de kunskaper och färdigheter som behövs för att främja en hållbar utveckling, bland annat genom utbildning för hållbar utveckling och hållbara livsstilar, mänskliga rättigheter, jämställdhet, främjande av en kultur av fred, icke-våld och globalt medborgarskap samt värdesättande av kulturell mångfald och kulturens bidrag till hållbar utveckling.

Mål 5 Jämställdhet – Jämställdhet mellan kvinnor och män är en förutsättning för en hållbar och fredlig utveckling.

Mål 10 Minskad ojämlikhet – Till 2030 möjliggöra och verka för att alla människor, oavsett ålder, kön, funktionsnedsättning, ras, etnicitet, ursprung, religion eller ekonomisk eller annan ställning, blir inkluderade i det sociala, ekonomiska och politiska livet.

Mål 12 Hållbar konsumtion och produktion

Mål 12.8 – Öka allmänhetens kunskap om hållbara livsstilar.

Mål 16 – Fredliga och inkluderande samhällen

16.1 – Minska våldet i världen.

16.7 – Säkerställ ett lyhört, inkluderande och representativt beslutsfattande.

16.b – Främja och verkställ icke-diskriminerande politik och lagstiftning.

Verksamheten står på flera ben

Bilda är en attraktiv samverkanspart med bra förutsättningar att söka extern finansiering, bland annat på grund av den stora bredd vi har i vår verksamhet, våra ledare och möjligheten att nå särskilda målgrupper. Genom vårt nätverk av samverkande föreningar och aktörer med god förankring i lokalsamhället kan Bilda bidra till att stärka civilsamhället. Bilda har också ett stort folkbildningsarbete med asylsökande och nyanlända. Under 2020 ställde Bilda om verksamheten till digitala cirklar och blandat lärande.

Civilkurage och ickevåld

I fortsatt samarbete med Kristna Fredsrörelsen skapade Bilda ett nationellt nätverk av ledare som kan utbilda i civilkurage. Tillsammans skapade vi även mötesplatsen *Icke-våld 2020*, som gav möjligheter för medborgare, aktörer inom civilsamhället och forskning att utveckla kunskap och engagemang för ickevåld. Det är en årligt återkommande experimentverkstad där deltagarna gemensamt söker sätt att ställa om lokalt och globalt till samhällen som präglas av fred och rättvisa, fria från våld och formade av hållbara sätt att leva. Mötet arrangerades i Sverige mot bakgrund av det försvar av yttrande- och mötesfrihet som finns här och som möjliggör för aktörer i såväl Sverige som andra länder att mötas under trygga former.

Språkinläring och integration

Språket öppnar nya vägar. Vår verksamhet ska ge människor som är nya i Sverige möjlighet att etablera sig genom att skapa känsla av sammanhang och

A vertical stack of several books of varying thicknesses, some with visible spines and others with visible pages. The entire image is covered with a semi-transparent green filter. The text is centered over the books.

Språket öppnar nya vägar

möjlighet till nya bekantskaper. Under 2020 bedrev vi distansverksamhet för asylsökande genom *Svenska från dag ett* och *Vardagssvenska* i hela landet, trots Sveriges minskade asylmottagning. *Svenska med sång – språkinläring och integration genom sång* är ett nationellt projekt som drivs av Bilda tillsammans med Equmeniakyrkan under 2019–2021, med finansiering från Länsstyrelsen. Syftet är att ge människor som kommer till Sverige från andra delar av världen en språngbräda in till svenska samhället genom att sjunga språket.

Bilda nådde 1 274 unika deltagare med 236 arrangemang under 2020.

Vägen till studier och jobb

Bilda bidrog till att stärka möjligheter till studier och jobb under coronapandemin genom att erbjuda studiecirklar och kurser på distans för arbetssökande. Det handlade om att öka kompetensen inom ett specifikt ämne exempelvis trafik kunskap och språk eller att stärka förmågan att söka jobb.

Utrikesfödda kvinnor har särskilt svårt att komma in på den svenska arbetsmarknaden och behöver stöd i att hitta utbildning och vägar till jobb. Under 2020 bedrev Bilda digitala studiecirklar och riktade insatser med fokus på att stärka språkkunskaper i svenska, trafik kunskap och allmän samhällsorientering kring skola, hälsovård, jämställdhet, sex och samlevnad, återvinning och miljö. Vi erbjöd verksamhet för utrikesfödda föräldrar, ofta i samarbete med familjecentraler.

Bilda nådde 1 650 unika deltagare med 386 arrangemang under 2020.

Familjekompisar i 18 kommuner

Förra året fanns Familjekompis i 18 kommuner, i syfte att skapa förutsättningar för nya och etablerade svenska familjer att lära känna varandra. Vår målsättning är att alla ska kunna vara med, det kräver inga förkun-

skaper. Det enda vi önskar är att deltagarna är öppna för att testa att lära känna en ny familj samtidigt som de bidrar till ett varmare Sverige. Genom folkbildningens metoder skapas förutsättningar för människor att mötas, knyta nya kontakter, dela erfarenheter och lära sig nytt genom gemensamma upplevelser.

Kunskap och samtal om psykisk ohälsa

Den psykiska ohälsan bland unga är en av dagens stora samhällsutmaningar. Många unga saknar och efterfrågar kunskap och samtal om psykisk ohälsa. Under 2020 tog arbetet fart med projektet *Oss Unga Emellan*, en treårig nationell folkbildande insats riktad till 15–19-åringar, som genomförs av Bilda tillsammans med den ideella organisationen Mind, med stöd från Allmänna arvsfonden. *Oss Unga Emellan* ska erbjuda verktyg som bidrar till ökad kunskap om psykisk ohälsa, som minskar stigma och stärker individens beredskap för att agera när de själva eller andra drabbas av psykisk ohälsa. En del i satsningen var en nationell konferens om medmänskliga samtal som arrangerades för ungdomsledare från kyrkor, församlingar och föreningar runt om i landet hösten 2020.

Under 2020 hade vi inom asyl, etablering och arbetsmarknadsåtgärder distansverksamhet i 64 kommuner. Inom asylverksamheten hade vi 155 ledare och inom arbetsmarknadsinsatser hade vi 181 ledare, inom studiecirklar/annan folkbildning.

Digitalkunskap – en förutsättning för onlinecirklar

PÅ BILDA I SÖDERTÄLJE arbetar Tina Youssef, som verksamhetsutvecklare för samhällsfrågor, i samverkan med föreningsliv och kyrkor. Hon är en av Bildas alla verksamhetsutvecklare som under 2020 lade mycket tid på att skapa digitala mötesplatser istället för fysiska. Många gånger var både tekniken i sig och begränsande kunskaper i svenska ett hinder för deltagarna. Lösningarna innebar bland annat stöd av tolk när det behövdes och hjälp att kontrollera internetuppkopplingen hemma.

– På vår cirkel Trafikkunskap online man kan få hjälp med teori och samhällsorientering på flera språk, som arabiska, svenska och persiska. Cirklarna är fulla och har kö. Människor vill lära sig för att kunna söka jobb, säger Tina Youssef.

Hon berättar att en annan digital kurs som varit efterfrågad är svenska för nybörjare liksom utbildningar i hur mötesverktyget Zoom fungerar. Utöver annan kunskap har verksamheten krävt språkmässigt mångsidiga ledare.

Digitala verktyg

Under pandemin ökade intresset för digital kompetens och de enklaste lösningarna har ofta visat sig vara de bästa. Ett verktyg som användes som start i många grupper var *Digitaljakten*, en lärupplevelse som skapar engagemang och vilja att bli digitalt delaktig i samhället. Det är ett sätt att prova och uppleva nyttan med digitala tjänster.

Digitala fikastunder i grupper om sex personer erbjöds direkt efter Folkhälsomyndighetens dagliga presskonferenser. Via appar som Messenger och Whatsapp kunde människor över hela Sverige träffas och diskutera vad som hade sagts.

Ickevåld 2020

I SAMARBETE MED Kristna Fredsrörelsen och Another Development Foundation arrangerade Bilda *Ickevåld 2020*. Det är en årlig mötesplats för aktivister, forskare och rörelser som väljer att agera direkt och aktivt för fred och rättvisa i världen. På grund av coronapandemin var årets mötesplats helt digital och genomfördes under en helg i november.

Programmet bestod av workshops, utbyte mellan deltagare, presentationer, panelsamtal och föreläsningar från aktivister och akademiker. Alla deltagare hade också möjlighet att ställa frågor bland annat via chattforum och utbyta sina tankar och idéer via plattformen "ickevåldsuniversum". Inledningsvis delade även några av konferensens deltagare med sig av sitt engagemang och arbete inom mänskliga rättigheter, ickevåld och utveckling.

– Många delar idag en frustration och en förtvivlan över hur saker ser ut, men många vill också få saker att se annorlunda ut. Förändring finns inom räckhåll men också inom våra hjärtan. Vi kan hitta de rösterna i oss själva och jag bygger min tro på att de allra flesta människor längtar efter en värld fri från våld. Vi behöver träffas regelbun-

det så vi inte blir ensamma, säger Ingvar Rönnbäck från Another Development Foundation.

Helgen omfattade flera olika teman, däribland samisk kamp och ickevåld, hur människor kan skapa hållbarhet i motstånd och hur vi kan arbeta med ickevåld i en värld präglad av pandemi. Sandra Eriksson från Kristna Fredsrörelsen gav en introduktion i strategiskt ickevåld och deltagarna fick arbeta i smågrupper med att göra konfliktanalys.

"Ju mer vi vet hur våldet verkar och var vi ser det, desto mer kan vi hitta sätt att också motverka det."

Sandra Eriksson

verksamhetsutvecklare Kristna Fredsrörelsen

**Vår verksamhet
ska ge människor
som är nya i Sve-
rige möjlighet att
etablera sig genom
att skapa känsla av
sammanshang och
möjlighet till nya
bekantskaper.**

Kultur och hälsa

Pandemin drabbade givetvis många verksamheter inom profilområde Samhälle, inte minst inom kultur och hälsa, vars olika verksamheter till stor del bedrivs på senior- och äldreboenden. Under våren, sommaren och hösten kunde viss del av verksamheten, exempelvis kulturprogram och högläsningsskolor, bedrivas utomhus. En del arrangemang kunde genomföras digitalt via olika plattformar, exempelvis digitala sångstunder där ledaren var med via videomöte. Dock har det blivit tydligt hur många vård- och omsorgsboenden som har bristfälliga förutsättningar när det gäller digitala lösningar. Därför riktades en del av omställningen mot att hjälpa samverkansparter med detta på olika sätt.

Var beredd – inte rädd!

Var beredd – inte rädd! är ett projekt som Bilda driver, finansierat av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB. Projektet startade under våren 2020 och är tänkt pågå fram till 2023. Syftet med projektet är att utbilda ledare i scoutverksamheten och i andra ungdomsförbund i Bilda kring:

- att förebygga och hantera anlagda skolbränder,
- första hjälpen, hjärt- och lungräddning,
- att hantera allvarliga olyckor och kriser tillsammans,
- att hantera information säkert, det vill säga grundläggande kunskap om hur man skyddar sin viktiga information och sina personuppgifter.

Förutom kurser i första hjälpen och hjärt-lungräddning på flera orter runtom i Sverige, tog projektet under året fram en digital utbildning som ger en grundläggande introduktion inom alla dessa områden. På grund av pandemin fick delar av de planerade aktiviteterna genomföras digitalt medan andra gick att genomföra på ett säkert sätt utifrån Folkhälsomyndighetens rekommendationer. De flesta kårer genomförde utbildningarna i hybridform, ofta utomhus, med gemensamma samlingar där var och

en enskilt genomgick utbildningen via sin mobil eller dator. Under året genomgick totalt 300 personer den digitala utbildningen som omfattade alla delar och ytterligare 300 personer deltog i projektet, exempelvis genom utbildningar bland annat i första hjälpen och i hjärt-lungräddning

TVÅ FRÅGOR TILL SAMER ASO som är scoutledare, ordförande i Syryoyo Ortodoxa scoutförbund, SOSF, samt projektkoordinator för projektet Var beredd – inte rädd!

Varför tycker du att projektet är viktigt?

Vi har alltid fått höra talas om ökat antal skolbränder, brist på kunskap om informationssäkerhet samt hjärt- och lungräddning. Det här projektet bygger på att förbereda ungdomarna inför allvarliga händelser som kan ske i föreningen men även utanför. Jag tycker att det förebyggande arbetet är väldigt viktigt, för att minska tillkomsten av sådana händelser.

Projektet ska pågå fram till 2023, hur ser du på projektets framtid?

Projektet är uppbyggt på en långsiktig plan som vi verkligen tror på. Utifrån de svar som deltagarna har gett i årets utvärderingar ser vi ett stort intresse och behov hos ungdomar av det här arbetet. Det talar för goda resultat när projektet avslutas om två år.

Offentliga arrangemang

BILDA BIDRAR VARJE år med olika former av folkbildningsverksamhet – seminarier, samtal, workshops, kulturarrangemang – i ett antal större offentliga arrangemang. Ett av syftena är stärka och bredda vår verksamhet och göra den relevant för nya deltagare och målgrupper, ett annat att synliggöra och profilera Bilda för en bredare allmänhet. Att finnas med där andra samhällsaktörer finns, för nätverkande och utveckling av nya samarbeten, är också en viktig framtidsstrategi.

De flesta större offentliga arrangemang sker i samverkan med olika medlemsorganisationer och andra samarbetsparter, där det finns en tydlig ömsesidighet. Vi stöttar varandra, skapar och genomför tillsammans.

På grund av restriktioner under den pågående pandemin, ställdes de flesta av de planerade större arrangemangen under 2020 in: *Litffest*, *Almedalsveckan* och *Existentiell Filmfestival*. *Mänskliga Rättighetsdagarna* flyttades fram till april 2021 och kommer att genomföras digitalt.

En del kunde genomföras i digital form, om än i begränsad omfattning: *Live at Heart* och *Bokmässan*. Det enda större arrangemang som genomfördes ”som vanligt”, med medverkan från Bilda, var det kulturpolitiska konventet *Folk och Kultur* i Eskilstuna. En del planerade samtalsturnéer fick läggas på is.

I de fall arrangemang ställt om till digital form, har Bilda bidragit med innehåll. Vi har också utvecklat nya samarbeten och format med samma syfte och innehåll som de publika mötesplatserna och arrangemangen. Genom inspelning och sändning på digitala plattformar har vi ökat tillgängligheten och räckvidden för många arrangemang – även om vår grundläggande vision att få människor att mötas såklart varit svårare att förverkliga.

UR Samtiden

Under året inledde Bilda ett samarbete med UR (Utbildningsradion) där vi utifrån vår profil skapar innehåll inom ramen för programformatet UR Sam-

tiden. Programmen går att se på UR Play och visas i SVT:s Kunskapskanalen. Hittills har vi producerat två programserier: *Livssyn och livsmod*, om mänsklig hållbarhet och existentiell hälsa, och *Hålla ut, hålla om, hålla ihop*, om demokratin och det mänskliga samhället. Totalt tio samtal och fem föreläsningar. Fler produktioner är planerade.

Bokmässan i BK

Vi har sedan flera år ett väl fungerande samarbete med Betlehemskyrkan i Göteborg kring *Bokmässan i BK*, som brukar arrangeras i anslutning till den årliga Bokmässan på Svenska Mässan. I år blev omfattningen på grund av det rådande läget något mindre. Fokus låg på filmade och streamade arrangemang, med en publik maxgräns på 50 personer. På programmet fanns bland annat ett författarsamtal med Joel Halldorf kring hans bok *Gud: Jakten* och föreställningen *Osebol* med författaren Marit Kapla och musikern Martin Hederö.

Live at Heart

Årets upplaga av den internationella festivalen i Örebro genomfördes i mycket nedbantad version och helt digitalt, med konserter och seminarier i två parallella kanaler. Bilda bidrog med ett antal förinspelade seminarier riktade till musiker, samt tre direktsända diaserter (en kombination av dialog och konsert), med de tre artisterna Anders ”Moneybrother” Wendin, Sofia Karlsson och Emil ”Loney Dear” Svanängen.

Framtida arrangemang

I vårt arbete med större offentliga arrangemang tar vi med oss erfarenheterna från det gångna årets speciella villkor. Möjligheten till olika former av digitala arrangemang gör att vi ser att vi kan uppnå många av våra syften, även när möjligheten att sammanföra människor på plats begränsas. Vi ser även i fortsättningen behovet av inspelning och sändning, ibland i kombination med publik, ibland utan. I vårt deltagande i olika större arrangemang kommer vi ha fortsatt fokus på existentiella frågor, demokrati, folkbildning, mänskliga rättigheter och kulturens kraft – liksom på kyrkornas och teologins bidrag till samhället.

Göran Greider och
Joel Halldorf i samtal
i serien "Hålla ut, hålla
om, hålla ihop".

Samarbete med UR Samtiden

NÄR ALLA PUBLIKA evenemang ställdes in under våren till följd av pandemin fick UR Samtidens redaktion snabbt ställa om fokus och själva initiera samarbeten med arrangörer av kunskapsdelning, däribland folkbildningen. I normala fall filmar de konferenser, seminarier och föreläsningar i regi av olika arrangörer runt om i landet. Bilda presenterade snabbt ett förslag på program.

– I förslaget fanns lockande rubriker som "Livet med döden – måste vi bli kompisar eller räcker det att vi är grannar?" och "Finns det hopp, finns det liv", säger Angelica Israelsson, redaktör på UR Samtiden.

Inspelningen gjordes i Bildas egna lokaler och följdes av ytterligare en heldag under hösten, då med fokus på samhälle och demokrati.

Angelica Israelsson, redaktör på UR Samtiden, berättar att deras programbank är fylld av kunskap kring det mesta, men däremot saknades fördjupande och kunskapsdelande material som specifikt kunde kopplas till utmaningarna med att leva i en pandemitid av osäkerhet, sorg och oro.

– Där kunde Bilda bidra med föreläsningar och samtal som utgick från det mänskliga, där känslor, tankar och utsatthet fick vara utgångspunkt, säger hon.

Angelica Israelsson beskriver ett gott samarbete där Bilda har bidragit med bra programtänk, ett stort kontaktnät och varit en driven och pålitlig samarbetspartner. UR Samtiden planerar även att filma seminariedagen *Hållbarhet och existens* som Bilda arrangerar under nyåret och fler tankar finns.

– Det skulle vara spännande att diskutera om UR Samtiden skulle kunna vara en partner för att producera folkbildande innehåll som både kan tv-sändas och användas i Bildas kurser, avslutar hon.

Om programmen

Livssyn och livsmod är en programserie med samtal och föreläsningar på temat existentiell hälsa och mänsklig hållbarhet. I programmen lyfts bland annat frågor om ofrivillig ensamhet, om döden och sorgen, om tro och vårt behov av ritualer, om ungas psykiska ohälsa, om det svårfångade hoppet och om den livsviktiga kreativiteten.

Hålla ut, hålla om, hålla ihop är en programserie med samtal och föreläsningar om samhället och demokratin, med utgångspunkt i de existentiella frågorna. I programmen lyfts bland annat frågor om övervakning, förändrat samtalsklimat, civilkurage, flyktingmottagande, global solidaritet och människosyn.

Möten i Jerusalem

UNDER 2020 SATSADE kompetensområde Möten i Jerusalem stort på nya möten, i digital form. Orsaken är naturligtvis coronapandemin och de inskränkningar i resor som genomfördes under vårvintern. I början av året hann ändå flera studieresor genomföras.

I rapporten från den interna genomlysning av Möten i Jerusalem som presenterades under slutet av 2019 formuleras ett kortfattat syfte, och ett något mer mångordigt mål:

Syftet med Möten i Jerusalem är att med utsiktspunkten Jerusalem – helig stad för tre religioner, politisk vision för två folk – erbjuda folkbildning kring religion, kultur och samhälle.

Målet är att erbjuda människor möjligheter till ett fördjupat lärande, möten över gränser och stärkt engagemang. I dagens mångreligiösa och mångkulturella svenska samhälle vill vi bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån, för att på så vis ge människor en ökad möjlighet att påverka sin livssituation.

Både syftet och målet, det vill säga "varför/därför?", har varit ledstjärna för verksamheten även under 2020. Men på frågan "hur?" blev svaret helt annorlunda än vad som var planerat. Vi planerade för cirka 25 studieresor under året, några för lokala studiegrupper, andra med deltagare från olika delar av landet som anmält sig för någon av våra temaresor. Vi kunde genomföra fyra innan pandemin stängde dörren. Däremot genomförde vi under perioden maj – december åtta digitala seminarier, så kallade webinarier, alla med olika teman och målgrupp. Antalet deltagare vid respektive webinarium var 35-80 personer, och totalt nådde vi cirka 300 unika deltagare.

I webinarierna deltog personer i det nätverk som finns kring Bildas studiecenter i Jerusalem, Swedish Christian Study Centre, med föreläsningar och samtal. Ämnena skiftade, från hur coronapandemin har drabbat området, till politisk orientering, till frågor om

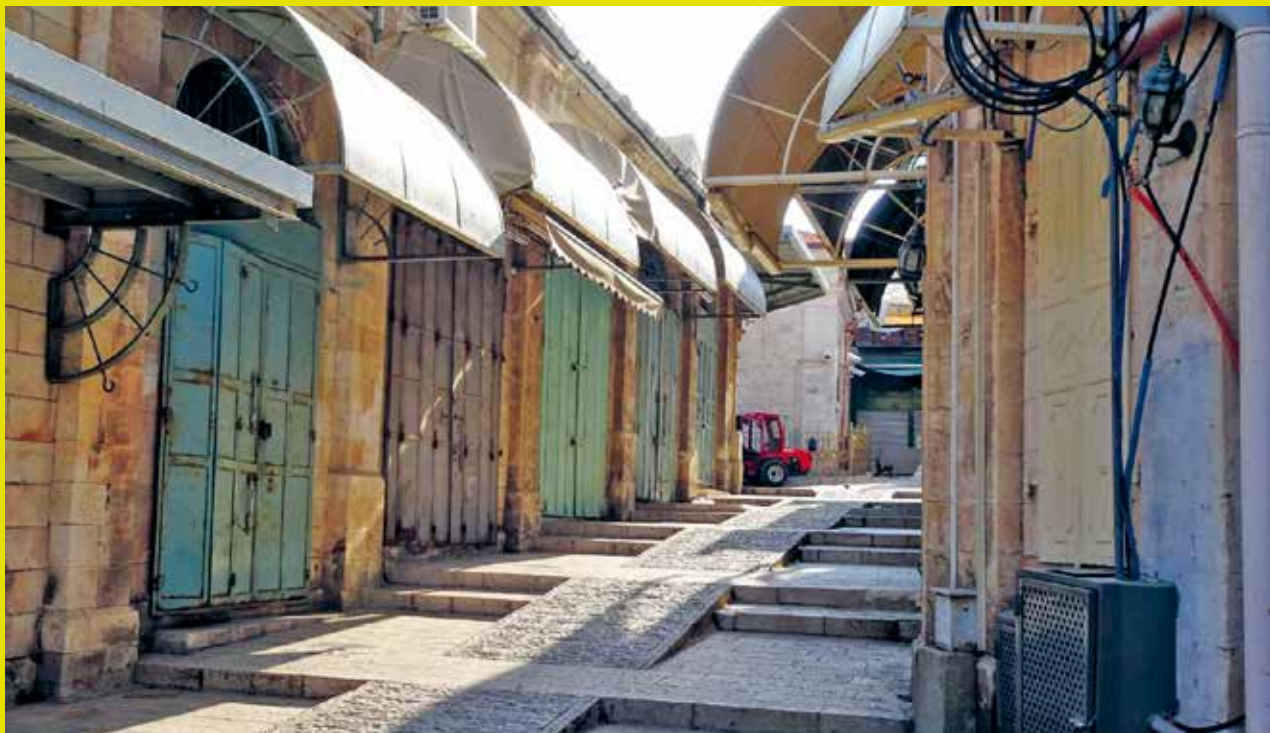
kulturens roll i tider av nedstängning. Några webinarier har uppmärksammat religiösa frågor, som vad som kan räknas som en "helig plats", och hur kyrkorna i det som ibland kallas Det heliga landet förbereder sig inför ett julfirande under coronapandemin.

Personal från Bilda deltog även med föreläsningar kring frågor som rör Israel och Palestina i en rad olika sammanhang, som i lärarfortbildning i Malmö, högskolan i Jönköping och en folkhögskolekurs i Härnösand och gymnasieskola i Falun. Det mesta skedde digitalt.

Under 2020 samarbetade Bilda med Folkmusikens hus i Rättvik och andra aktörer, såväl svenska som internationella, för att förbereda arrangemanget Ethno Palestine under 2021. Vår ansökan till Svenska Institutet om anslag för ett inledande projekt beviljades och planeringen rullade igång.

Under vintern 2020 genomfördes fyra studieresor, från fyra olika av Bildas regioner: Nord, Mitt, Sydväst och Öst. Även två frukostklubbar, med svenskar i Jerusalem som målgrupp, kunde genomföras på studiecentret innan pandemin gjorde det nödvändigt att tillfälligt stänga studiecentret.

Möten i Jerusalem från Tådene

NÄR BILDAS RESOR till Israel och Palestina fick sättas på paus väcktes idén om digitala föreläsningar med Jerusalem som utgångspunkt. Det resulterade i åtta direktsända webinarier under 2020 med olika teman och totalt omkring 300 unika deltagare från Sverige, Israel och Palestina, men också från övriga världen.

Lars-Inge Claesson, direktor vid Swedish Christian Study Centre, berättar att tanken om att filma Bildas föreläsningar i Jerusalem funnits sedan tidigare, men att den aktualiserades när pandemin stoppade reseverksamheten. Bilda ville skapa något för alla dem som ville resa till Israel och Palestina men inte kunde under rådande omständigheter.

– Vi var måna om att föreläsarna skulle vara personer som ingår i vårt nätverk, som vi har en relation till, och som deltagarna kunde ha mött under en studieresa med oss. Vi ville visa att det går att mötas på ett annat sätt, säger Lars-Inge.

Att arrangera seminarier från Jerusalem, Nablus och Betlehem från Tådene i Västergötland, dit Lars-Inge flyttade arbetsplatsen när han inte kunde vara kvar i Jerusalem, gick över förväntan.

– Jag som inte är teknikmänniska, tycker att det har fungerat väldigt bra trots allt. Svårigheten ligger i delaktigheten i digitala möten, att kunna interagera och leda ett

samtal på distans är svårare. Det blir mer av en traditionell föreläsning, vilket också många av våra kontakter är vana vid, säger han.

De digitala mötesplatserna var också ett sätt att koppla samman människor från olika delar av Sverige och världen. Vid ett tillfälle fördes ett samtal mellan musiker i Jerusalem och Bildas verksamhetsutvecklare i Stockholm och Sundsvall med en publik från ännu fler platser i Sverige och världen.

– Vi har fått reaktioner från några deltagare, bland annat en palestinsk kvinna från Taybeh som tackade särskilt för det sista seminariet. Hon tyckte att det var värdefullt att få möta den anglikanska prästen i Nablus, eftersom de lever nära varandra men inte annars skulle ha mötts, berättar Lars-Inge.

Innehållet var brett, vilket också var ambitionen. Vi ville spegla Bildas folkbildningsverksamhet kring Israel och Palestina som spänner över religion, politik och kultur.

– Självklart ska vi fortsätta med detta även när vi kan återuppta resorna och föreläsningarna på plats i Jerusalem. Vi kommer att tänka in möjligheten att möta människor digitalt som ett komplement. Jag går också runt och skissar på hur vi skulle kunna göra en digital studiecirkel där vi åker runt till olika platser och föreläsare i Israel och Palestina, avslutar Lars-Inge.

Cirkelledarutveckling

FÖR ATT DET ska bli studiecirklar i Bilda är cirkelledarna ovärderliga. Deras engagemang och kompetens är en nyckel för att få kvalitativ verksamhet och inspirerade och aktiva deltagare. 2020 hade Bilda 9 816 aktiva cirkelledare runt om i landet.

Våra cirkelledare brinner för sina ämnen och att vara just ledare. Vi tror att vi göder deras engagemang och kvaliteten på cirkelarna genom att erbjuda utbildningar men också stöd av våra verksamhetsutvecklare. Det är verksamhetsutvecklare som kan sina ämnesområden och kan vara ett bra bollplank. Under det här unika året valde vi att fokusera extra mycket på kontakten med våra cirkelledare. Det kändes extra viktigt under de speciella förhållanden som rått för att se hur vi kan stötta dem att genomföra verksamhet på ett säkert sätt.

Digitaliseringen, som vi har satsat på även före pandemin, tog ett språng framåt i Bildas verksamhet. Många cirkelledare var modiga och provade digitala mötesverktyg och pedagogiska metoder som man aldrig använt tidigare. Bilda erbjöd snabbt stöd och utbildningar för våra cirkelledare för att möjliggöra att så många cirkelledare som möjligt kunde ställa om sin verksamhet med digitala mötesverktyg. För vissa var det verkligen en möjlighet att ha cirkelarna i det digitala rummet, exempelvis studiecirklar i svenska för kinesisktalande. I det fallet bor och verkar cirkelledaren i Södertälje, medan deltagarna kom från olika delar av landet.

Men det har inte bara varit enkelt. Det var tufft för personer som känner ett digitalt utanförskap i vanliga fall och extra mycket detta år. Därför har det varit viktigt att vara kreativ och hitta mötesplatser på olika sätt. Under den varmare och ljusare delen av året var det många som träffades utomhus. Bildas metodmaterial *Samtal på gång* fick en nystart och möjliggjorde att fler kunde träffas. Istället för att ses i en lokal var de utomhus och samtalade i rörelse. I Örnsköldsvik erbjöds utomhusträffar för äldre som var kvar i stan under sommaren med guidade visningar av olika platser i stan och en möjlighet att träffa andra.

Andra lösningar var att sommarläger delades upp och genomfördes samtidigt men i mindre grupper, på olika platser. En Bibelskola i Kumla gjordes om och förlades till Bildas lärplattform Learnify. Det är ett bra exempel på när våra verktyg möjliggjort för cirkelledarna att genomföra verksamheten på ett nytt sätt. När det gäller musikverksamhet har det många gånger svårt att få kvalitativa rep digitalt. Körer har haft stora utmaningar det här året och många var tvungna att ställa in sin verksamhet, men även där fanns kreativa lösningar. Exempelvis har man delat upp kören i mindre grupper. Hela kören träffas digitalt, men man får också möjlighet att repa fysiskt med den lilla gruppen. Det har varit värdefullt att kunna hålla körverksamheten vid liv.

Stöd i omställningen

Utöver de vanliga cirkelledarutbildningarna erbjöd Bilda utbildningar för digital omställning under 2020. Totalt arrangerades 304 utbildningar under 2020. Vid flera tillfällen erbjöd vi en digital utbildning som vi kallar *Leda digital cirkel*. Det handlar inte så mycket om tekniken, utan mer om hur man möjliggör ett gott samtalsklimat i det digitala rummet. Vilka utmaningar och möjligheter som finns. Men vi erbjöd även mer tekniska utbildningar om digitala mötesverktyg, bland annat hur man livestreamar och vad man behöver tänka på. Under försommaren laserade vi också *Inspirationshäfte: Leda digital cirkel* som innehåller stöd till cirkelledare som är på väg eller redan har ställt om till digital mötesplats, med tips på pedagogiska metoder.

Grundutbildning

Bildas grundutbildning är digital sedan tidigare vilket var extra värdefullt under detta år. Vi valde att lägga ett stort fokus på att höra av oss till cirkelledare och i samband med det uppmuntrade vi också fler att genomföra Bildas webbaserade grundutbildning. Av våra aktiva cirkelledare har 67 procent genomgått grundutbildningen.

9 816
aktiva cirkelledare

"Här möter vi människor som vi inte är släkt eller vän med, vi delar ett gemensamt intresse."

CHARLOTTA PETTERSSON ÄR ledare i Bilda Svealand inom hantverk och återbruk sedan 2014 när hon gick Bildas ledarutbildning. Sedan dess har hon lett många hantverksgrupper, hållit kurser och föreläsningar samt återbrukskvällar på Erikshjälpen. Sedan 2017 leder hon även CrAfter Work i Örebro, som sker på en offentlig plats, som ett kafé, på kvällstid och utan krav på föranmälan.

– Det är öppen dörr som gäller, alla är fria att komma och gå som de vill, och det är öppet för alla med mobilt hantverk som inte skräpar ner, alltifrån klippa servetter till att knåda lera, säger Charlotta Pettersson.

När pandemin kom flyttade verksamheten så småningom in i Bildas verksamhetslokaler, där det var lättare att efterleva restriktionerna. Alla fick anmäla sig via hemsidan för att gruppen inte skulle bli för stor.

– Vi har även haft livesändningar med hantverkstema. Däremot valde vi bort att samlas digitalt och hantverka tillsammans under året, men det kommer vi eventuellt att göra nästa år. Nu känns det möjligt att arrangera CrAfter Work digitalt när vi alla har vant oss vid tekniken, säger hon.

De som deltog i CrAfter Work under hösten har uttryckt att det är skönt att något är som vanligt när avskärmningen från släkt, vänner och bekanta påverkar livet. Gruppen som samlas kring det gemensamma intresset samtalar förstås också om annat. Under pandemin väcktes funderingar som "ska det bli såhär nu?"

– Det är viktigt att ha ett sammanhang där de frågorna kan få komma upp. När handen arbetar med ögats stöd, när man pratar men inte ser varandra i ögonen, kan samtalen djupna på ett annat sätt. Här möter vi människor som vi inte är släkt eller vän med, vi delar ett gemensamt intresse.

Charlotta Pettersson, ledare inom hantverk och återbruk.

Det öppnar upp mycket, beskriver Charlotte.

Som ledare har Charlotte lärt sig att människor kommer till CrAfter Work av olika anledningar och att det är viktigt att möta var och en utifrån deras förväntningar på ett möte. Hon måste vara lyhörd för små variationer. Det viktiga är att uppmuntra olikheter och att var och en får bedöma bara sitt eget arbete. Det finns ingen gemensam måttstock, ingen betygsskala. Det är skaparlusten och de egna idéerna som är viktiga.

Stödfunktioner

HR

HR:s uppdrag inom Bilda är att utveckla och ge stöd i personalrelaterade processer. Vi arbetar för att all personal ska ha en bra arbetsmiljö där alla kan vara sitt bästa jag. Ett aktivt medarbetarskap i kombination med ett moget ledarskap skapar förutsättningar för att vi tillsammans kan utföra högkvalitativ verksamhet och bidra till Bildas övergripande mål och vision.

Covid-19 påverkade även HR:s arbete där HR bland annat ingick i organisationens krisledningsteam. Stort fokus lades på att hantera arbetsmiljörelaterade frågor, arbetssätt inom organisationen och att ställa om planerad verksamhet.

Anpassad kompetensutveckling på grund av pandemin

Som en följd av covid-19 reviderades kompetensutvecklingsplanen löpande. Några planerade utbildningar blev inställda eller framflyttade, men många kunde arrangeras digitalt.

Under senare år har Bilda arbetat med ett koncept som kallas delat lärande och går ut på att en anställd i organisationen delar med sig av en kompetens, erfarenhet eller ett arbetssätt, digitalt. De medarbetare som har möjlighet att delta ansluter sig till passet. De arrangeras av HR och har genomförts cirka 3–4 gånger per år. Under 2020 utvecklades detta koncept och genomfördes vid 30 tillfällen för delat lärande, vilket var en del av en aktiv åtgärd under covid-19.

Värderingskonflikter, normer och antidiskriminering

Ett arbete kring värderingskonflikter, normer och antidiskriminering genomfördes under året och detta arbete fortsätter under 2021. Arbetet innefattar kompetenshöjande insatser samt framtagande av ett verktyg som hjälper oss att fatta grundade beslut i vår verksamhet.

Ny miljöpolicy

Under hösten antogs en ny miljöpolicy med tillhörande regionala handlingsplaner. Kopplat till detta lanserades en digital utbildning för all personal.

Utbildning kring folkbildningen idé

För att möjliggöra för medarbetare att fördjupa sig mer i folkbildningens idé och utveckling startades en uppdragsutbildning som vi tagit fram tillsammans med Linköpings universitet. En 5 högskolepoäng lång kurs påbörjades i slutet av 2020 och fortsätter under våren 2021.

Antal anställda vid studieårets slut samt en jämförelse mellan studieåren 2020–2016

	2020	2019	2018	2017	2016
Regioner	249	255	254	247	226
Förbundskansliet	38	38	37	35	35
Totalt	287	293	291	290	259
Summa heltidstjänster	243	246	245	240	220

Ekonomi och administration 2020

Inom ekonomi och administration fokuserade arbetet på att förbättra och implementera nya rutiner samt förbättra de digitala arbetssätten. Arbetet med att implementera ett nytt ekonomisystem har fortsatt och kommer utmynna i nya rutiner för redovisning, lönehantering, uppföljning och analys. Förhoppningen är att hela det administrativa arbetet genom detta kommer att underlättas när det nya ekonomisystemet implementeras under 2021.

Under första kvartalet 2020 driftsattes en ny webbaserad rapporteringstjänst - E-tjänster - i studieförbundens gemensamma verksamhetsrapporteringssystem Gustav. Bilda var det första studieförbundet som började arbeta med verktyget. E-tjänst är en plats där användaren kan skapa och hantera studiecirkel och kulturprogram samt rapportera närvaro. Detta för att minska behovet av tidskrävande administration och därmed ge mer tid till verksamheten.

Under året togs ett nytt system för uppföljning av verksamhet gemensamt fram av alla studieförbund. Det möjliggör jämförelse av personuppgifter, vilket underlättar granskning av personuppgifter studieförbunden emellan.

Kommunikation

Efter flera år av större utvecklingsprojekt var fokus under 2020 på mindre förbättrings- och utvecklingsarbete i det förbundsgemensamma kommunikationsarbetet, bland annat kring bilda.nu och nationell bild- och filmbank. Ett system för mediehantering implementerades, för att underlätta hanteringen av bild- och filmmaterial. Utbildningar för alla användare sker digitalt i början av 2021.

På grund av coronapandemin ställdes en tänkt produktionsturné i Bildas regioner in, där vi skulle ha samlat in berättelser om Bildas verksamhet.

Den redaktionella planeringen fick till viss del göras om som en följd av pandemin, för att stötta anpassad verk-

samhet och satsningar på digital omställning. Det var stor samverkan mellan Bildas regioner i kommunikationen kring corona och de anpassningar som löpande gjordes utifrån myndigheters nationella och regionala rekommendationer. Kommunikationsfunktionen ingick även i det förbunds-gemensamma kristeamet som arbetade med hanteringen av covid-19 inom Bilda.

Den kompetensutveckling för kommunikatörer som var planerad kring tillgänglighet i kommunikationen samt för kris- och medieträning sköts fram grund av pandemin.

Under året utvärderades Bildas kommunikationsarbete i sociala medier och ett förbättringsarbete inleddes under hösten, bland annat om en följd av förändringar i plattformar och möjligheten att nå ut.

IT

Under våren 2020 slutfördes Office 365-projektet med att flytta och sammanföra dokument som tidigare var geografiskt åtskilda till en och samma Sharepoint-plattform – Dokumentplatsen.

Tack vare att Bilda redan under 2019 gått över till Office 365 och uppgraderat dator- och mobilparken stod vi väl rustade tekniskt när pandemin kom. Bilda testade under året ett antal digitala verktyg för att ersätta fysiska möten och arrangemang.

Under våren 2020 bytte Bilda leverantör för IT-driften. Året präglades av förberedelser inför bytet samt efterarbete – ett arbete som innebar konsolidering av IT-gemensamma resurser (servrar et cetera) samt möjliggjorde fokus på effektivisering av processer och rutiner kring IT-stödet. Avtalet med teleoperatören omförhandlades under 2020 och internetkapaciteten uppgraderades på de orter där det var möjligt, för att möta organisationens behov.

Under hösten 2020 påbörjades upphandling av nya ekonomiprogram.

Kvalitetsarbete

Ett systematiskt kvalitetsarbete bidrar till att skapa en kultur av transparens och ansvarstagande. När verksamhetens styrning och kontroll tydliggörs och synliggörs, skapar det trygghet för både personal och ledning.

Systematiskt kvalitetsarbete

Bilda har ett helhetsperspektiv på kvalitetsarbete. Kvalitetsarbetet handlar i grunden om att säkerställa att verksamheten genomförs enligt gällande regelverk och är i linje med statens folkbildningspolitiska syften med stödet till folkbildningen, Bildas ändamålsparagraf, Bildas strategidokument *Möten över gränser* och verksamhetsplaner. I allt vårt arbete strävar vi efter att säkra god kvalitet. Det systematiska kvalitetsarbetet ska avspegla alla nivåer och innefattar såväl administration som verksamhetsformer och innehåll.

Ansvarsfördelning mellan kansli och regioner

Förbundsstyrelsen är ansvarig för all verksamhet som rapporteras för statsbidrag. Förbundskansliet har det huvudsakliga ansvaret för att kvalitetssäkra all den verksamhet som rapporteras för statsbidrag, men även regionerna arbetar aktivt och löpande med kvalitetssäkring. Sedan 2020 möts funktionsansvariga för ekonomi, rapportering och kvalitet på regioner och kansliet regelbundet för att samråda och utveckla verksamheten. Förbundskansliet arbetar med riskanalys och åtgärdsarbete på olika nivåer inom Bilda och säkerställer att lärdomar, nya rutiner och instruktioner sprids i organisationen. Riskhantering sker framför allt genom förebyggande insatser.

Kvalitetsarbete på regionnivå handlar bland annat om att säkerställa en god intern kontroll och verksamhetsstyrning genom att exempelvis skapa rutiner för ekonomi och rapportering, fördela ansvar, genomföra riskanalyser och arbeta med handlings- och åtgärdsplaner. Kansliet stöder regionernas arbete genom instruktioner, mallar och lathundar. Bilda redovisar årligen genomförandet och resultatet av

bland annat granskningar och justeringar av den statsbidragsberättigade verksamheten till Folkbildningsrådet.

Fördjupad granskning

Under våren 2020 genomfördes en fördjupad granskning av folkbildningsverksamheten 2019 i tre av Bildas sex regioner. Den fördjupade granskningen syftade till att granska om den inrapporterade verksamheten genomförts enligt anvisningar och krav, följa upp regionens arbete med internkontroll, granska särskilt riskfyllda verksamhetsområden och stödja regionens utvecklingsarbete inom internkontroll.

Bildas internkontroll har sin utgångspunkt i Folkbildningsrådets anvisningar för folkbildningsverksamheten och som reglerar Bildas kärnverksamhet. Fokus ligger därför på den operativa och rapporteringsmässiga nivån som är central inom folkbildningsverksamheten. Under 2020 har Bilda även bearbetat identitets- och värderingsfrågor som utgör grunden för Bildas strategiska målstyrning.

Utökad intern granskning

Vi lämnade i januari 2021 en rapport till Folkbildningsrådet som redovisar en utökad intern granskning av verksamheten under åren 2017-19. Av Bildas totala antal studietimmar (3 751 000) under de tre åren 2017-19 ströks 0,64 procent, motsvarande 23 906 studietimmar, i den här granskningen.

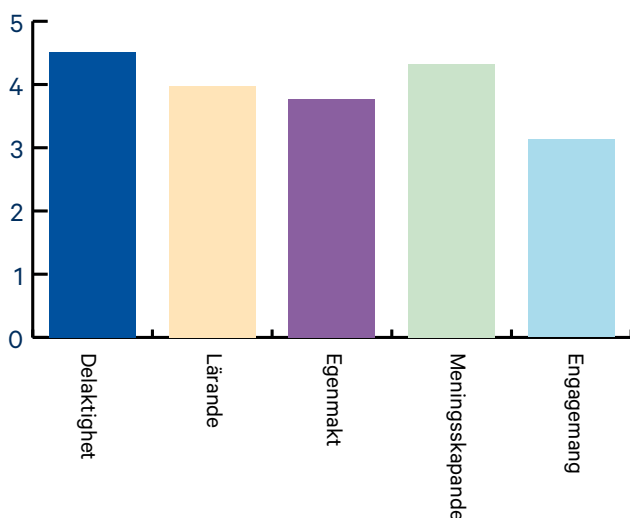
Deltagarnas upplevda betydelse

Bilda genomför årligen deltagarenkäter för att mäta vad studiecirkeln betytt för våra deltagare. Deltagarenkäten utgörs av frågor om upplevt lärande, deltagande, egenmakt, meningsskapande och engagemang. Årets mätning visar att studiecirkelns framför allt upplevs skapa delaktighet och meningsskapande. Det ligger i linje med vad forskningen konstaterar om studieförbundens bidrag och värden, nämligen att folkbildningens ideella och meningsskapande dimensioner är starka. Deltagarna rankar sitt lärande relativt högt, men delaktigheten i läroprocessen och

gemenskapen med andra värderas ännu högre. Folkbildning handlar också om att stärka individers självförtroende och självbild. Därför ställer vi även frågor om deras egenmakt stärkts. Även här får vi ett positivt resultat.

Enkätundersökningen visar att effekterna av coronapandemin inte påverkat kvaliteten i de cirklar som genomfördes under 2020. Tvärtom visar resultaten att deltagarna värderat cirkelverksamheten något högre än vid föregående mätning.

Deltagar- och ledarenkät 2020

Deltagar- och ledarintervjuer 2020 med 782 av 9 075 svarande. Skala 1-5 där 5 är högst värde.

Utvecklingsarbete

Bilda arbetar kontinuerligt med att förbättra sitt kvalitetsarbete. Under 2020 genomfördes exempelvis följande utvecklingsarbete:

- Rutiner för hantering av kvalitetsfrågor utvecklades vidare i form av formalisering av internkontrollfunktioner på förbundskansliet.
- Utveckling av genomförande av den särskilda internkontrollen (fördjupad granskning).
- Övergång till digitala verktyg, såsom e-tjänster,

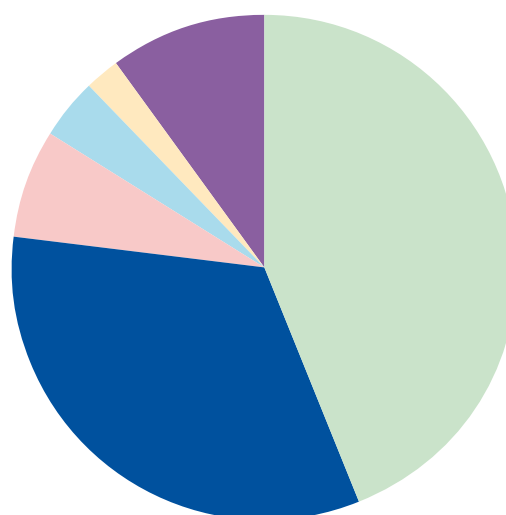
som underlättar uppstart och rapportering av folkbildningsverksamheten för ledare och verksamhetsutvecklare.

- Studieförbunden utvecklade i samverkan med varandra även nya granskningsverktyg, arbetsätt och överenskommelser för att kvalitetssäkra folkbildningsverksamheten.

Projektstödsfunktionen

Bildas projektverksamhet har vuxit under de senaste åren och blir en allt viktigare del av verksamheten. Den centrala projektstödsfunktionens syfte är att stödja regionerna att bereda, följa upp och utvärdera projekt genom att tillhandahålla projektmallar och verktyg och bygga projektkompetens inom Bilda genom rådgivning och utbildning. Under 2020 förstärkte förbundskansliet ytterligare sitt projektstödsarbete för att möta upp regionernas ökade behov av stöd.

Hur hittade du till studiecirkele?

Via min församling eller organisation	44%
Från en vän eller bekant	33%
Via Facebook eller andra sociala medier	7%
Via bilda.nu	4%
Via Google	2%
Annat	10%

Långsiktig verksamhetsinriktning

PÅ FÖRBUNDSSTÄMMAN 2016 fastställdes Bildas strategidokument 2017-21 *Möten över gränser*, som ligger till grund för verksamhetens nuvarande inriktning. Ett omfattande arbete tillsammans med medlemsorganisationer, förtroendevalda och medarbetare ledde fram till strategin som består av tio strategiska teman och prioriteringar.

På förbundsstämman 2020 fattades beslut om att förlänga dokumentet fram till stämman 2022, samtidigt som arbetet med att ta fram Bildas långsiktiga verksamhetsinriktning ska pågå. Starten för idé- och strategiarbetet var det verksamhetsforum för Bildas medlemsorganisationer som arrangerades i oktober 2020. Arbetet sker i fortsatt dialog genom olika mötesplatser under det kommande året där medlemsorganisationer, förtroendevalda och medarbetare är delaktiga. För arbetet har det även tillsatts en referensgrupp med representanter från några av Bildas medlemsorganisationer och samverkanspartner. Beslut om långsiktig verksamhetsinriktning fastställs på förbundsstämman 2022.

Strategiska teman och prioriteringar

- Religion, tro och kyrka.
- Kultur och kreativitet.
- Etablering och egenmakt.
- Mångfald, jämställdhet och mänsklig värdighet.
- Den digitala människan.
- Mellanöstern.
- Samhällsliv och civilsamhälle.
- Hälsa och livstolkning.
- Ett hållbart samhälle.
- Ledarutvecklin.

Studieförbundet Bildas organisation

Studieförbundet Bilda är ett av Sveriges tio studieförbund. Bilda är organiserat i sex regioner och ett förbundskansli. Varje enskild Bildaregion har sin egen styrelse och stämma och upprättar årligen en verksamhetsberättelse, vilken omfattar beskrivning av verksamheten, och därtill en årsredovisning för det gångna året. I den här verksamhetsberättelsen beskrivs förbundets totala verksamhet. Riksorganisationens ekonomiska förvaltning redogörs för i årsredovisningen.

Studieförbundet Bildas Stödfond ingår i riksorganisationens förvaltning men redovisas separat. Enligt Studieförbundet Bildas stadgar hålls ordinarie förbundsstämma vartannat år.

Förbundsstyrelsen

Styrelsen hade fram till den ordinarie förbundsstämman den 5 juni 2020 följande sammansättning: Ordförande, Per-Inge Lidén (till och med den 23 januari 2020), Tf ordförande, Ulrika Erlandsson (från och med den 24 januari 2020), Vice ordförande: Ulrika Erlandsson (till och med den 23 januari 2020), Tf vice ordförande: Yusuf Aydin (från och med den 7 februari 2020).

Yusuf Aydin, Christer Boström, Ninni Carr, Roland Gustafsson, Katrin Hakopian, Peter Hovlund, Helena Höij, Maria Kabatanya, Lena Malmberg, Lars Söderlund.

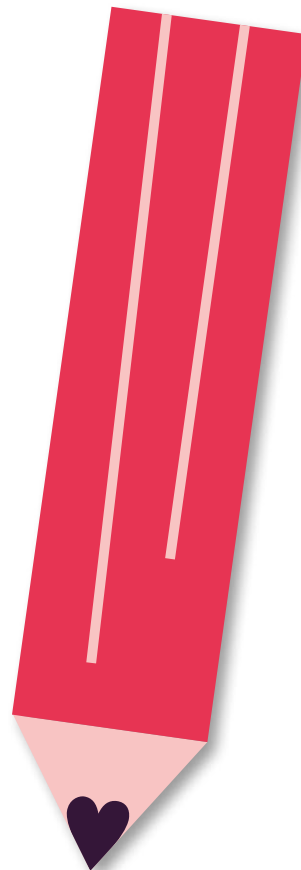
Styrelsen har från den ordinarie förbundsstämman den 5 juni 2020 haft följande sammansättning: Ordförande, Cecilia Hjort Attefall, Vice ordförande: Ulrika Erlandsson.

Yusuf Aydin, Christer Boström, Roland Gustafsson, Peter Hovlund, Helena Höij, Maria Kabatanya, Olivier Keouosso, Lena Malmberg, Mia Nilson, Sofia Sahlin, Mikel Shenouda.

Förbundsstyrelsen har under 2020 haft 9 sammanträden.

Förbundsstyrelsens arbetsutskott

Arbetsutskottet hade fram till den ordinarie förbunds-

stämman den 5 juni 2020 följande sammansättning: Per-Inge Lidén (till och med den 23 januari 2020, Ulrika Erlandsson, Yusuf Aydin, Roland Gustafsson, Christer Boström (från och med den 7 februari 2020).

Arbetsutskottet har från den ordinarie förbundsstämman den 5 juni 2020 haft följande sammansättning: Cecilia Hjort Attefall, Ulrika Erlandsson, Yusuf Aydin, Roland Gustafsson, Christer Boström.

Arbetsutskottet har under 2020 haft 5 sammanträden.

Utskottet för Stödfonden

Stödfondens utskott hade fram till och med den ordinarie förbundsstämman den 5 juni 2020 följande sammansättning:

Christer Boström ordförande, Peter Asplund, Marie Carlsson, Lena Jaremo och Hans Noreliusson.

Stödfondens utskott har från den ordinarie förbundsstämman den 5 juni 2020 haft följande sammansätt-

ning: Christer Boström ordförande, Peter Asplund, Marie Carlsson, Thord-Ove Thordson och Lena Jaremo.

Stödfondens utskott har under 2020 inte haft något sammanträde.

Bildas regioner

Studieförbundet Bilda Sydväst

Studieförbundet Bilda Sydöst

Studieförbundet Bilda Svealand

Studieförbundet Bilda Öst

Studieförbundet Bilda Mitt

Studieförbundet Bilda Nord

Medlemsorganisationer

Studieförbundet Bilda hade den 31 december 2020 48 medlemsorganisationer.

Armeniska Apostoliska kyrkan

Betaniastiftelsen

Den Georgiska Ortodoxa Kyrkans Helige Giorgis
Församling

Etiopiska ortodoxa tewahdokyrkan –

Ärkestiftet i Sverige

Evangeliska Frikyrkan

EQ kvinna

Equmenia

Equmeniakyrkan

Equmeniakyrkans sångarförbund

Frälsningsarmén

Frälsningsarmén, musik

Frälsningsarméns ungdomsförbund

Förbundet för kristen humanism och samhällssyn

Föreningen Furuboda

Föreningen Syskonbandet

Grekisk-ortodoxa kyrkan

Hela Människan

Ikonsällskapet

Koptiska Ortodoxa kyrkan

Koptiska ortodoxa ungdomsförbundet

KRIK - Kristen Idrottskontakt

Kristna Fredsrörelsen

Kristna Publicistförbundet

Kristna Studentrörelsen i Sverige (KRISS)

Makedonska Ortodoxa kyrkan

Pingst – fria församlingar i samverkan

Pingst Ung

Reach

Riksförbundet PensionärsGemenskap (RPG)

Rumänska ortodoxa stiftet i Norra Europa

Ryska ortodoxa kyrkan – Kristi förklarings församling

Ryska ortodoxa kyrkan (Moskvapatriarkatet)

Serbisk-ortodoxa kyrkan

Sport for Life

Stiftelsen Pingstförsamlingarnas Skol-
och Kursverksamhet

S:t Lukas

Stockholms katolska stift

Svenska Alliansmissionen

Svenska Alliansmissionens Ungdomsförbund

Sveriges Ekumeniska Kvinnoråd

Sveriges Kristna Handikappförbund

Sveriges Unga Katoliker

Syrisk-ortodoxa patriarkatets

ställföreträdarskap i Sverige

Syrisk-ortodoxa kyrkans ungdomsförbund

Syrisk-ortodoxa ungdomsförbundet inom Ärkestiftet i

Sverige och övriga Skandinavien

Syrisk-ortodoxa ärkestiftet i Sverige

och övriga Skandinavien

Suryoyo Ortodoxa Scoutförbundet

Vineyard Norden

Representation

Studieförbunden

Under 2020 har följande personer representerat Studieförbundet Bilda i Studieförbunden (studieförbundens bransch- och intresseorganisation)

Förbundsstyrelsen:	Åsa Paborn (2020-01-01–2020-02-28)
Samuel Gustafsson	(2020-03-02–)
HR-nätverket:	Anna Ryberg
IT-samverkansgruppen:	Annika Widell
Samverkansgruppen för kvalitets- och etikfrågor:	Kati Hirvonen

Valideringsgruppen: Annette Illes
Komnet: Maria Ekelund
Musiknet: Sara Thorstensson
Gustavansvarig: Josefina Almhagen

Folkbildningsrådet

Under 2020 har följande personer representerat Studieförbundet Bilda i Folkbildningsrådet
Rapporteringsansvarig: Josefina Almhagen
Rådgivande gruppen för etik- och gränsdragningsfrågor för studieförbunden: Kati Hirvonen

Följeslagarprogrammet

Under 2020 har följande personer representerat Studieförbundet Bilda i följeslagarprogrammet inom Sveriges Kristna Råd: Magnus Stenberg, Mikael Ivarsson

Agenda 2030 – nätverk för civilsamhällsorganisationer

Under 2020 har Kati Hirvonen representerat Studieförbundet Bilda i Agenda 2030 – nätverk för civilsamhällsorganisationer

Deverthska Kulturstiftelsen

Under 2020 har följande personer

representerat Studieförbundet Bilda i Deverthska Kulturstiftelsen: Magnus Stenberg, Sara Thorstensson

Ideell Kulturallians

Under 2020 har Sara Thorstensson representerat Studieförbundet Bilda i Ideell Kultur Allians.

Verksamhetskommentarer 2020

Pandemins påverkan på verksamheten under 2020

Verksamhetsåret 2020 minskade den totala verksamhetsvolymen med cirka 45 procent jämfört med 2019. Utöver ordinarie folkbildningsverksamhet genomfördes under året även verksamhet inom de särskilda folkbildningssatsningarna *Svenska från dag 1*, *Var-dagssvenska*, *Uppsökande och motiverande insatser*, *Svenska för föräldralediga* samt *Arbetsmarknadsnära insatser på distans*. Dessa särskilda satsningar är inte medräknade i nedanstående värden.

Deltagarstatistik

Bilda hade sammanlagt 84 051 deltagare i cirkelverksamheten. Vår relativa andel unika deltagare bland studieförbunden är 9,9 procent vilket kan jämföras med Bildas "marknadsandel" på 7,0 procent av studieförbundens totala verksamhet baserat på studietimmar. Kulturprogrammen samlade totalt 754 392 deltagare i 13 238 olika arrangemang anordnade av Bilda.

Det är även viktigt att alla som vill, oavsett förutsättningar, ges möjlighet att delta i den verksamhet som Bilda anordnar. Därför är det glädjande att Bilda trots pandemin genomförde totalt 2 755 arrangemang där 39 187 deltagare med funktionsnedsättning gavs möjlighet att delta.

När det gäller åldersfördelningen bland Bildas cirkeldeltagare hade vi fler yngre deltagare under 2020 jämfört med tidigare år. 38 (21) procent av deltagarna var yngre än 25 år, 45 (52) procent var i åldrarna 25–65 och 17 (27) procent var äldre än 65 år. När det gäller könsfördelning var majoriteten kvinnor, 57 procent 2020 jämfört med 59 procent 2019.

Ämnen och unika deltagare

Tyngdpunkten i cirkelverksamheten ligger liksom tidigare år inom musikområdet som omfattar 40 (38) procent, räknat i studietimmar, medan livsåskådning/religion står för 30 (26) procent av verksamheten. Sedan 2015 betonar Folkbildningsrådet vikten av att den statsbidragsberättigade folkbildningsverksamheten ska nå en större mångfald av människor. Därför mäter Bilda i vilken mån vi når många olika människor, alltså unika deltagare, och har målet att nå fler personer med kortare utbildning. Under 2020 minskade antalet studiecirkeledeltagare som räknas som korttidsutbildade, det vill säga personer som har kortare utbildning än treårigt gymnasium och som fyllt 20 år, från 14 508 till 9 179 deltagare.

Fördelning mellan medlemsorganisationer

Räknat i studietimmar sker drygt hälften av Bildas verksamhet i samverkan med medlemsorganisationerna. 7 (9) procent sker i egen regi, 22 (19) procent i samverkan med fria grupper och 11 (12) procent tillsammans med samverkande organisationer.

Räknat i studietimmar fördelar sig verksamheten inbördes mellan medlemsorganisationerna enligt följande: Ekumeniakyrkan är den enskilt största samverkansparten med 8,9 (11,5) procent följd av Stockholms katolska stift med 6,6 (6,6) procent, Koptiska ortodoxa kyrkan 4,9 (3,9) procent, Syrisk-ortodoxa patriarkatets ställföreträdarskap med 4,7 (4,9) procent, Bysantinska ortodoxa kyrkor med 3,3 (2,8) procent samt Pingst – fria församlingar i samverkan med 3,0 (4,3) procent av Bildas verksamhet. Siffror inom parentes avser 2019.

Studiecirklar och annan folkbildningsverksamhet	Timmar	Unika deltagare	Timmar/unik deltagare	Arrangemang	Unik deltagare/arrangemang
Egen verksamhet	32 605	8 440	3,9	1 158	7,3
Ekumeniska organisationer	1 959	983	2,0	145	6,8
Frikyrkliga medlemsorganisationer	94 500	34 210	2,8	5 012	6,8
Katolska medlemsorganisationer	41 519	8 463	4,9	1 276	6,6
Ortodoxa medlemsorganisationer	184 393	10 143	18,2	3 426	3,0
Fria grupper	171 202	11 689	14,6	3 036	3,9
Övriga samverkansparter	44 877	10 124	4,4	1 671	6,1
Medelvärde			7,3		5,8

Verksamhetsstatistik

Studieförbundet Bilda – per region

	Studiecirklar (tim)		Annan fbv (tim)		Kultur (antal)		Total (tim inkl kulturprogram*9)		jmf
	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	20/19%
Nord	22 780	40 044	2 955	7 139	891	3 206	33 754	76 037	-55,6%
Mitt	115 690	160 334	12 877	28 558	2 596	6 245	151 931	245 097	-38,0%
Svealand	38 465	83 935	16 929	37 023	1 274	4 659	66 860	162 889	-59,0%
Öst	141 558	210 581	47 226	68 187	3 052	5 985	216 252	332 633	-35,0%
Sydväst	48 230	95 936	17 567	25 712	2 552	5 448	88 765	170 680	-48,0%
Sydöst	86 079	152 291	20 695	44 299	2 873	8 043	132 631	268 977	-50,7%
Totalt Bilda	452 802	743 121	118 249	210 918	13 238	33 586	690 193	1 256 313	-45,1%

Studiecirklar – kompletterande statistik till FBR

	Antal arr	Antal deltagare			Åldersgrupper			Unika deltagare	Studie timmar
		Deltagarkategorier			13-24	25-65	=>65		
		Totalt	Kvinnor	Män					
Nord	598	3 656	2 282	1 374	511	1 982	1 163	2 329	22 780
Mitt	2 027	11 287	5 086	4 390	1 277	8 243	1 767	5 305	115 690
Svealand	1 144	7 785	4 345	3 440	2 045	3 649	2 081	4 799	38 465
Öst	2 734	17 543	9 833	7 710	5 678	9 490	2 375	9 615	141 558
Sydväst	1 320	9 402	5 935	3 467	2 084	4 601	2 717	5 928	48 230
Sydöst	1 832	11 864	6 339	5 525	2 565	7 182	2 117	6 978	86 079
Totalt Bilda	9 655	61 537	33 820	25 906	14 160	35 147	12 220	35 954	452 802

AFV-Annan folkbildningsverksamhet

	Antal arr	Antal deltagare	Unika deltagare	studietimmar
Nord	273	3 802	2 858	2 955
Mitt	758	9 395	6 163	12 877
Svealand	1 077	12 704	7 956	16 929
Öst	1 494	17 807	11 284	47 226
Sydväst	1 166	17 180	10 501	17 567
Sydöst	1 301	16 425	10 887	20 695
Totalt Bilda	6 069	77 313	46 649	118 249

Kulturprogram

	Antal arr	Antal deltagare
Nord	891	81 339
Mitt	2 596	90 989
Svealand	1 274	80 991
Öst	3 052	266 194
Sydväst	2 552	95 054
Sydöst	2 873	139 825
Totalt Bilda	13 238	754 392

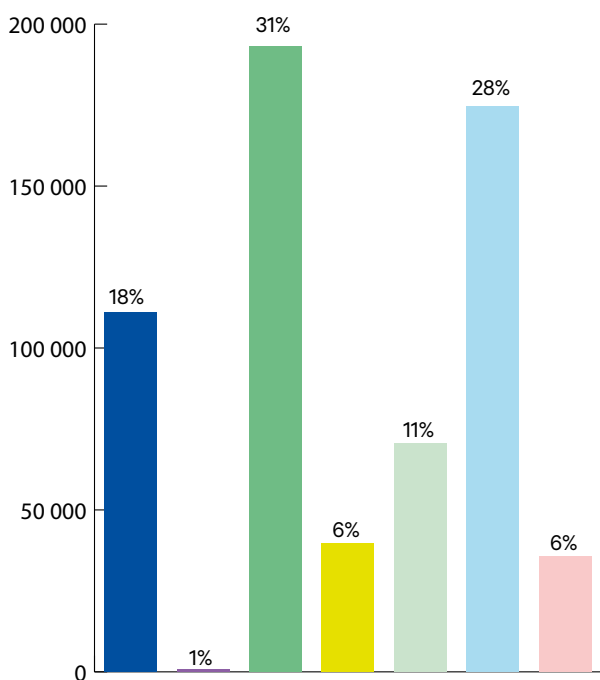
Verksamhet i samverkan med Bilda (studietimmar)

	Total tim 2020	Varav cirkel- tim	Antal arr	Kvinnor	Män	Andel cirklar	Total (tim inkl kul- tur*9) 2020	2019	jmf 20/19%
Medlemsorganisationer									
Frikyrkor									
Ekumeniska församlingar	10 202	4 781	707	10 483	7 389	47%	10 202	26 092	-60,9%
Equmenia	7 199	1 770	314	2 081	1 758	25%	7 199	9 447	-23,8%
Equmeniakyrkan	61 213	23 326	4 510	63 687	42 375	38%	61 213	144 219	-57,6%
Evangeliska Frikyrkan	14 576	9 030	827	10 113	7 068	62%	14 576	30 023	-51,5%
Frälsningsarmén	7 948	3 005	615	9 710	4 741	38%	7 948	21 158	-62,4%
Pingst – fria församlingar i samverkan	20 483	10 781	1 419	35 067	27 466	53%	20 483	54 579	-62,5%
Sv Alliansmissionen	8 213	3 041	544	9 586	7 230	37%	8 213	26 642	-69,2%
Vineyard Norden	298	193	18	114	124	65%	298	1 189	-74,9%
Övriga Frikyrkosamfund m ungdomsförbund	872	281	73	676	563	32%	872	2 715	-67,9%
Ekumeniska organisationer	6 731	1 361	674	14 371	8 698	20%	6 731	19 326	-65,2%
Ortodoxa kyrkor									
Bysantinska ortodoxa kyrkor	22 923	12 749	1 427	33 820	18 380	56%	22 923	35 540	-35,5%
Koptiska ortodoxa kyrkan	33 957	22 809	1 065	67 364	56 037	67%	33 957	49 243	-31,0%
Syrisk -ortodoxa patriarkatets stallf.	32 420	22 553	959	13 538	9 410	70%	32 420	59 443	-45,5%
Syrisk-ortodoxa ärkestiftet	18 977	12 102	745	8 762	7 639	64%	18 977	43 770	-56,6%
Övriga ortodoxa	104 500	70 213	2 480	35 002	24 056	67%	104 500	145 877	-28,4%
<i>Armeniska apostoliska kyrkan</i>	3 430	2 848	87	855	442	83%	3 430	8 263	-58,5%
<i>Etiopisk-ortodoxa tewahedo kyrkan</i>	16 544	12 040	501	10 056	5 610	73%	16 544	15 809	4,6%
Övrig orientalisk ortodox	21 705	18 209	614	9 483	6 428	84%	21 705	31 598	-31,3%
Övrig orientalisl bild o kultur	62 821	37 116	1 278	14 608	11 576	59%	62 821	90 207	-30,4%
Katolska kyrkan									
Stockholms katolska stift	45 281	30 326	1 694	25 354	19 523	67%	45 281	82 562	-45,2%
Samverkande organisationer									
Övriga kyrkliga organisationer	13 362	5 551	914	24 886	17 893	42%	13 362	21 826	-38,8%
Övriga kulturföreningar	14 461	6 835	941	35 083	35 719	47%	14 461	27 288	-47,0%
Övriga samverkande org.	47 951	20 565	3 198	34 980	24 317	43%	47 951	104 913	-54,3%
Fria grupper									
Fria grupper	154 553	138 541	3 779	56 533	45 050	90%	154 553	238 265	-35,1%
Egen verksamhet									
Bilda	64 077	53 105	2 060	20 630	16 172	83%	64 077	114 657	-44,1%
Verksamheten som sker med riktade bidrag ingår inte i sammanställningen. Sammanställningen innehåller kompletterande statistik utifrån FBR:s riktlinjer om hur verksamhet ska rapporteras i verksamhetsrapporten (årsredovisningen). Mer statistik hittar ni på https://www.h2.scb.se/stuv/. Här hittar ni statistik för samtliga studieförbund.									

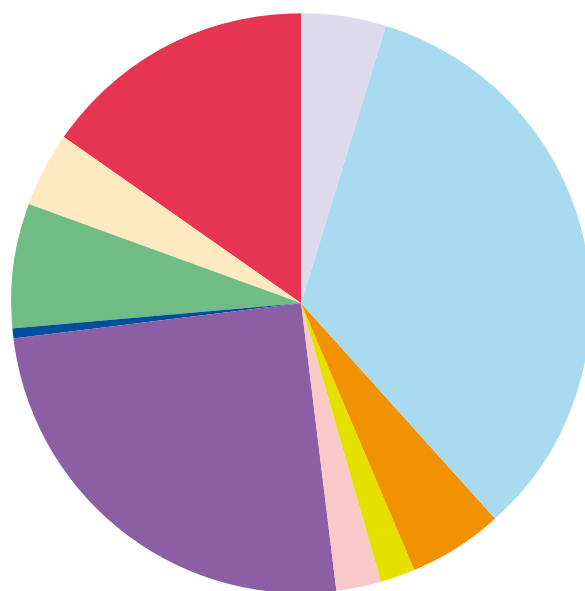
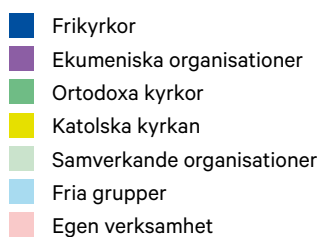
Ämnesindelning i siffror – cirklar

	Studietimmar	Andel	Antal arr	Kvinnor	Män
0. Allmän utb.	7 353	1,6%	291	1 643	801
1. Pedagogik/ledarutv.	14 550	3,2%	314	1 148	912
2. Humaniora, språk, konst	361 721	79,9%	7 753	25 702	22 648
<i>Rock</i>	152 316		2 074	1 234	6 911
<i>Kör</i>	24 460		634	3 600	1 508
<i>Övrig musik</i>	8 024		275	551	1 290
<i>Hantverk</i>	32 058		844	6 062	830
<i>Folkmusik/dans</i>	11 154		263	943	636
<i>Religion</i>	113 462		3 087	11 902	9 701
<i>Livsåskådning</i>	2 514		97	426	277
<i>Övrig humaniora, språk, konst</i>	17 733		479	984	1 495
3. Samhälls o beteendevetenskap	18 933	4,2%	474	2 195	1 296
4. Naturvetenskap, matematik, data	4 010	0,9%	83	222	266
5. Teknik	0	0,0%	0		
6. Lant o skogsbruk	0	0,0%	0		
7. Hälso o sjukvård samt social omsorg	35 791	7,9%	468	1 486	1 355
8. Tjänster	10 444	2,3%	272	1 424	439
9. Övrigt	0	0,0%	0		
Totalt Bilda	452 802	100,0%	9 655	33 820	27 717

Notera att ämnesträdet är en anpassning till EU-standard och att många av huvudområdena inte är relevanta för Studieförbundet Bilda.

Verksamhet i samverkan med Bilda (studietimmar)

Ämnen i studiecirkel (studietimmar)

